

GUIA PRÀCTICA PER A L'APLICACIÓ DELS

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE EN ELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

| 200
ANIVERSARI
1822-2022

DIPUTACIÓ
D
CASTELLÓ

PRESENTACIÓ DE LA GUIA

En aquest temps en què s'han posat de manifest els grans reptes socials i globals als quals ens enfrontem, com la pobresa, la salut mental, el canvi climàtic o la crisi de la Covid, és fonamental establir i seguir un full de ruta que ens marque el camí i ens ajude a fer front a aquests grans problemes conjunts.

Aquesta és la missió de l'Agenda 2030 de Nacions Unides per al Desenvolupament Sostenible. Un marc que compta amb 17 Objectius (ODS) que són tan ambiciosos com necessaris per tal d'avançar com a societat. Una societat que ha de ser resilient, transformadora, pròspera, justa, saludable, igualitària, sostenible, verda i en pau, que solament amb unitat i esforç conjunt serem capaços d'assolir.

Es tracta d'uns objectius que es converteixen no només en una intenció sinó també, podríem dir, en una obligació moral, tant en l'àmbit individual com sobretot en l'àmbit institucional, per a garantir la viabilitat de la humanitat en el seu camí de progrés cap a més igualtat, més llibertat, més sostenibilitat i més desenvolupament de les capacitats que ens defineixen com a persones.

Objectius globals als quals poden i deuen contribuir les accions locals. Amb aquesta mentalitat, des de la Diputació de Castelló treballem amb pas ferm i decidit pel present i futur de tots els pobles de la província, en especial dels més menuts i amb més necessitats. Amb aquesta mentalitat també volem facilitar el compromís de tots ells en la tasca conjunta d'aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per això s'ha elaborat la present Guia, una ferramenta útil, pràctica i de fàcil implementació des de tots els municipis de la província de Castelló, perquè el nostre món sols pot ser viable des de la sostenibilitat.

Josep P. Martí García

President de la Diputació de Castelló

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible són un compromís de solidaritat i de progrés que aglutinen a tota la societat. De manera que inclou des de les nacions més poderoses del món fins als pobles més menuts, units en una mateixa idea de fer d'aquest planeta un lloc millor per a tots. El camí cap a la seua consecució depèn de nosaltres, del nostre esforç i la nostra aposta decidida a potenciar les cinc esferes que guien els dèsset objectius de desenvolupament sostenible, aquestes són les persones, la protecció del planeta, el foment de la prosperitat de tots els éssers humans en harmonia amb la naturalesa, la pau i les aliances. Per això, des de la Diputació de Castelló hem impulsat aquesta Guia pràctica amb la mentalitat d'avançar junts cap al benestar i el progrés sostenible que ens brinden els ODS, perquè tots som necessaris i tot el treball compta.

María Jiménez Román

Diputada de Medi Natural, Patrimoni i BOP

Aquesta guia sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides resulta un compendi indispensable per a les administracions locals a l'hora de planificar i pressupostar les nostres accions en la línia de l'Agenda 2030 per una societat més justa, igualitària i ecològica.

Estem en un moment de crisi, de canvi (climàtic), i ens cal assentar les bases del que serà un nou paradigma socioeconòmic que tinga més cura de les persones i del medi, perquè la justícia climàtica es tradueix en justícia social i cal que els governs de proximitat en xarxa (els ajuntaments, comarques, mancomunitats, Diputació i Generalitat) siguem els primers a reclamar i garantir el dret a l'abastiment i el sanejament d'aigua a tot el veïnat, així com en afavorir l'economia circular i l'assentament de les comunitats energètiques locals. Serveis bàsics per als nostres pobles i ciutats, que no deixen enrere a ningú.

I amb ningú també ens referim a les xicotetes empreses i autònoms de les comarques de Castelló, que necessiten seguir formant part d'una de les regions europees que més riquesa genera i que només podrà seguir sent competitiva si adequa els seus estàndards de producció als ODS.

Esperem que aquesta publicació siga una xicoteta inspiració per iniciar una revolució des de baix que garantisca el futur de la nostra generació i de les més joves, que cada dia ens recorden que no tenim (ni tindran) un planeta B.

Ignasi J. Garcia i Felip

*Diputat de Cicle integral de l'aigua,
Transició Energètica i energies renovables i Residus*

índex

.01

Introducció i contextualització de la guia .03

.02

L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible: un pla d'acció mundial en favor de les persones, el planeta i la prosperitat .05

.03

Aproximació dels ODS al context municipal .07
 ODS 01. Fi de la pobresa .08
 ODS 02. Fam zero .10
 ODS 03. Salut i benestar .12
 ODS 04. Educació de qualitat .14
 ODS 05. Igualtat de gènere .16
 ODS 06. Aigua neta i sanejament .18
 ODS 07. Energia assequible i no contaminant .20

ODS 08. Treball decent i creixement econòmic .22
 ODS 09. Indústria, innovació i infraestructura .24
 ODS 10. Reducció de les desigualtats .26
 ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles .28
 ODS 12. Producció i consum responsable .30
 ODS 13. Acció pel clima .32
 ODS 14. Vida submarina .34
 ODS 15. Vida d'ecosistemes terrestres .36
 ODS 16. Pau, justícia i institucions sòlides .38
 ODS 17. Aliances per a aconseguir els objectius .40

.04

Avaluació i seguiment: proposta d'indicadors per a mesurar la contribució a les fites definides en els ODS .42

.05

Més informació .54

.01

DIPUTACIÓ
D
CASTELLÓ

INTRODUCCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ DE LA GUIA

01. INTRODUCCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ DE LA GUIA

El 25 de setembre de 2015 l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar, per unanimitat, l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible: un pla d'acció en favor de les persones, el planeta, la prosperitat i la pau universal. Compta amb 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i 169 fites que hauran de ser aconseguits d'ací a 2030.

Els ODS, que van entrar en vigor al gener de 2016, són un conjunt d'objectius, fites i indicadors d'aplicació universal que fixen resultats quantitatius en les tres dimensions del desenvolupament sostenible: social, econòmic i ambiental. Aborden qüestions crítiques relatives a la sostenibilitat, com són la pobresa, el canvi climàtic, la desigualtat, el desenvolupament econòmic o la protecció dels ecosistemes, entre altres. Els ODS hauran de ser implementats en tots els països, en les diferents escales territorials.

Malgrat que els ODS no són jurídicament obligatoris, s'espera que els governs els adopten com a propis, emprant-los com a brúixola per a harmonitzar els objectius als compromisos mundials, la qual cosa és extensible també a **nivell regional i local**, sempre considerant la necessitat d'adaptar l'abast i continguts dels ODS i les seues fites al context local i a les seues competències.

Els ODS ofereixen als responsables polítics municipals un **full de ruta per a aconseguir un desenvolupament local més equilibrat i equitatiu**. Tots els municipis aspiren a incrementar la prosperitat, promoure la inclusió social, així com també augmentar la resiliència i la sostenibilitat ambiental. D'aquesta manera, els ODS capten gran part de l'agenda política de pràcticament totes les ciutats. Quan aquests objectius estan alineats amb els marcs existents de planificació i amb les prioritats del desenvolupament, poden enfortir els resultats en matèria de desenvolupament local.

Malgrat que les **ciutats i municipis seran clau per a aconseguir els ODS** mundials són molt poques les guies i eines de treball que ofereixen un enfocament local a aquests objectius planetaris.

Aquesta guia està dirigida a personal tècnic i representants polítics d'entitats locals de la Província de Castelló que desitgen incorporar els reptes que plantegen els ODS en l'Agenda de Govern Municipal, oferint una eina pràctica per a identificar elements clau i proposta de línies d'actuació i mesures per a contribuir al compliment dels ODS en l'àmbit local.

.02

L'AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE:

UN PLA D'ACCIÓ MUNDIAL EN FAVOR DE LES PERSONES, EL PLANETA I LA PROSPERITAT

02. L'AGENDA 2030 PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE: UN PLA D'ACCIÓ MUNDIAL EN FAVOR DE LES PERSONES, EL PLANETA I LA PROSPERITAT

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible constitueix un pla d'acció en favor de les persones, el planeta i la prosperitat. Té el seu origen en l'adopció de la resolució 70/01 "Transformant el nostre món: l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible" de l'Assemblea General de les Nacions Unides aprovada per unanimitat pels 193 Estats membres d'aquest organisme l'any 2015.

L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides i els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) en els quals es desplega configuren el nou marc de referència per al desenvolupament. Després de dècades centrats en el creixement, l'Agenda 2030 catalitza un canvi de paradigma cap a la prosperitat social. Una nova manera de mirar, d'actuar i de prioritzar centrada en les persones que exigeix un canvi profund en la nostra mentalitat, perquè només així es podrà construir eixe món millor que tots desitgem.

Els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible i les 169 fites que integren l'Agenda 2030 són un indicador de la magnitud d'aquesta ambiciosa nova Agenda universal. Amb ells es pretén reprendre els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i aconseguir el que aquests no van aconseguir.

Els Objectius i les metes estimularan durant els pròxims anys l'acció en les següents esferes d'importància crítica per a la humanitat i el planeta:

Persones: no deixar a ningú arrere, cal assegurar que a cap persona se li neguen drets humans universals i oportunitats econòmiques bàsiques.

Planeta: col·locar la protecció del planeta en el centre, integrar les dimensions socials, econòmiques i mediambientals de la sostenibilitat.

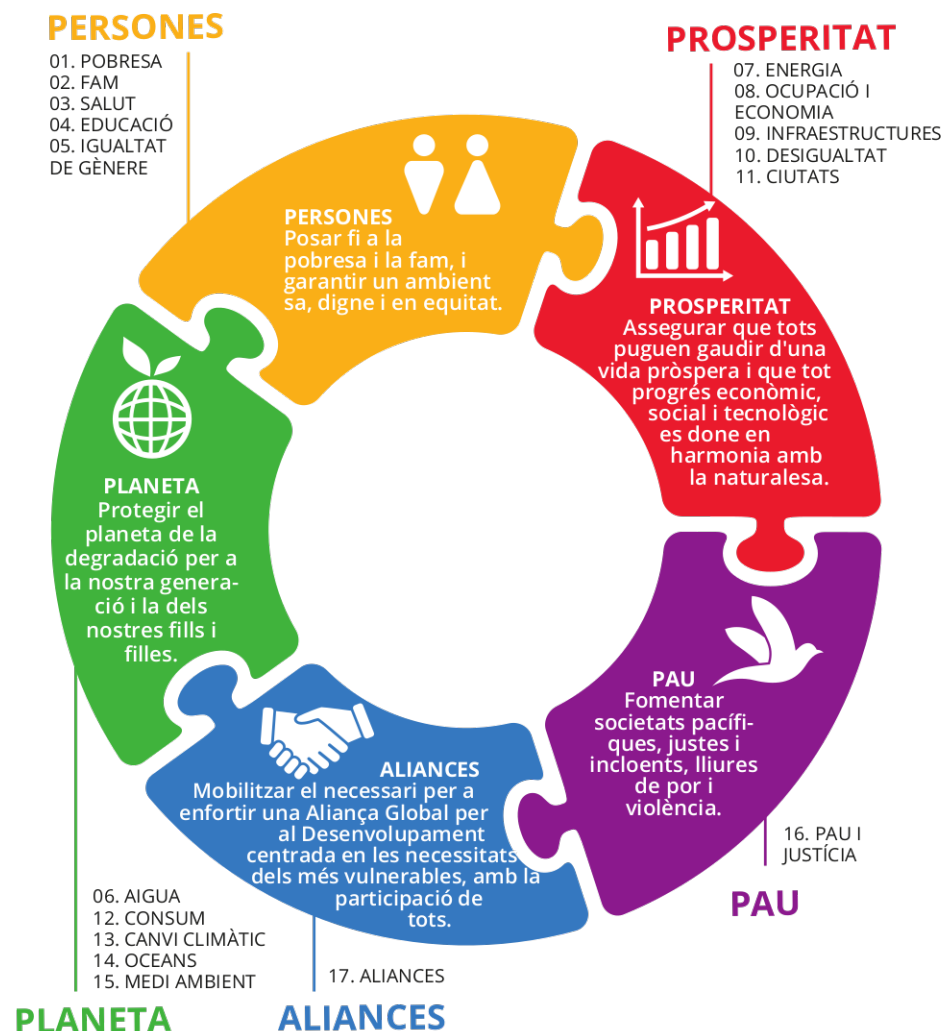
Prosperitat: transformar les economies perquè tots els éssers humans puguin gaudir d'una vida prospera, plena i en harmonia amb la naturalesa.

Pau: construir la pau i institucions eficaces, obertes i responsables.

Aliances: construir una nova aliança mundial que incloga més actors i dotada d'un mecanisme fort i independent de monitoratge.

Les 5 esferes de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible

Font: Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

.03

DIPUTACIÓ
D
CASTELLÓ

APROXIMACIÓ DELS ODS AL CONTEXT MUNICIPAL

ODS 1 FI DE LA POBRESA

Posar fi a la pobresa en totes les seues formes és un dels majors desafiaments que enfronta el món actual. Posar fi a la pobresa s'ha formulat com el requisit imprescindible per a aconseguir els altres 16 objectius i l'única manera d'aconseguir el desenvolupament sostenible.

Vivim en el moment de major abundància i riquesa de la història de la humanitat i tenim al nostre servei oportunitats científiques i tecnològiques com mai abans s'havien tingut, no obstant això més de 700 milions de persones viuen en condicions de pobresa extrema.

Garantir el compliment d'aquest objectiu també és responsabilitat de les Entitats Locals.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Si bé pot considerar-se que la pobresa extrema està superada a Espanya, segueixen presents greus problemes de pobresa que afecten especialment la infància, l'atenció de la qual és imperativa segons assenyala l'Alt Comissionat per a l'Agenda 2030. Actualment el 23% de la població valenciana viu per davall del llindar nacional de la pobresa, situació que s'ha agreujat a conseqüència de la crisi sanitària i econòmica provocada per la propagació del COVID-19.

El paper dels Governos Locals en la consecució de l'ODS 1 és fonamental. Molts municipis han impulsat accions destinades a pal·liar situacions de necessitat o a previndre la pobresa en els seus territoris.

Abordar situacions de pobresa i vulnerabilitat que puguen estar patint persones i famílies en el municipi a través de les àrees de serveis socials (ja siguen pròpies o mancomunades) es configura com una de les principals eines de les entitats locals per a contribuir al compliment d'aquest ODS.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Erradicació de la pobresa en totes les seues dimensions

Marginalitat i exclusió social

Vulnerabilitat, protecció social i dret a recursos econòmics

Accés a drets i serveis bàsics (educació, salut, habitatge, ...)

Resiliència de les persones pobres i vulnerables davant fenòmens extrems relacionats amb el clima i altres desastres econòmics, socials i ambientals

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Abordar situacions de pobresa extrema

- Dignificar les condicions de vida dels residents en assentaments informals (per exemple, garantir un subministrament d'aigua, excusats, dutxes i serveis de sanejament).
- Crear espais i programes dirigits a persones sense sostre.

Garantir el benestar de les persones vulnerables o en situació de risc d'exclusió social

- Donar suport a projectes d'entitats que tenen com a objectiu atendre famílies amb fills i filles en situació de vulnerabilitat.

- Facilitar i promoure l'accés a serveis dirigits a persones de la tercera edat (atenció a domicili, ajudes de dependència, programa menjar a casa, etc.).
- Posar en marxa programes de compensació educativa facilitant l'accés de l'alumnat a totes les activitats, compensant les desigualtats personals, culturals, econòmiques i socials de les famílies.
- Dissenyar itineraris formatius adaptats a col·lectius en situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió social.
- Garantir la disponibilitat i accessibilitat del conjunt de la població als equipaments i serveis sanitaris bàsics.

- Atendre situacions de pobresa energètica.
- Establir protocols i mecanismes de coordinació entre les àrees de Serveis Socials i els Serveis d'Ocupació.

Informar i assegurar els recursos d'assistència social

- Disposar d'un servei d'orientació i informació a la ciutadania sobre els recursos d'assistència social disponibles.

FITES DE L'ODS 1

Fita 1.1
Erradicació de la
pobresa extrema

Fita 1.2
Reducció de la pobresa
en totes les seues
dimensions

Fita 1.3
Implantació de sistemes
de protecció social

Fita 1.4
Garantia d'accés a
serveis bàsics i
recursos financers

Fita 1.5
Resiliència a desastres
ambientals, econòmics
i socials

ODS 2 FAM ZERO

2 FAM
ZERO

Posar fi a la fam, aconseguir la seguretat alimentària, la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible.

La fam és una de les manifestacions més extremes de la marginalització i la pobresa, i constitueix una de les més flagrants violacions dels Drets Humans.

Construir un planeta més eficaç, just i resilient passa per l'erradicació de la fam. Un camí en el qual el sector agroalimentari i l'agrícola tenen un paper fonamental. La bona gestió

d'activitats com l'agricultura, la ramaderia o la pesca pot garantir l'alimentació de moltes persones i, d'aquesta manera, donar suport al desenvolupament en les zones rurals, sense perdre de vista en tot moment la protecció del medi ambient.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Si bé és cert que la lluita contra la fam i la malnutrició requereix de la posada en marxa d'un conjunt de polítiques i actuacions multinivell que excedeixen l'àmbit local, com ara la millora de la redistribució de la riquesa i dels recursos disponibles, la protecció dels drets, el desenvolupament de capacitats, l'enfortiment de les institucions o la cobertura de les necessitats socials bàsiques dels sectors de població més necessitats, també és cert que el paper de les Entitats Locals pot ser fonamental per a l'erradicació de la fam en els seus municipis.

La participació en bancs d'aliments, la posada en marxa de bones pràctiques en recursos educatius i socials municipals (menús saludables, segurs i sostenibles o protocols de detecció de situacions de malnutrició) o la promoció de mercats de proximitat són només algunes de les pràctiques que poden ser desenvolupades per una Entitat Local per a contribuir a aconseguir les fites plantejades per aquest ODS.

A més, cal assenyalar que els territoris rurals són i seran protagonistes en la producció d'aliments.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Posar fi a la fam i a la malnutrició

Alimentació sana, nutritiva i suficient

Increment de la productivitat agrícola

Millora dels ingressos de les xicotetes explotacions agrícoles, ramaderes i pesqueres

Pràctiques agrícoles sostenibles i resilientes que mantinguen els ecosistemes i enfortisquen la capacitat d'adaptació al canvi climàtic (fenòmens meteorològics extrems, sequeres, inundacions, etc.)

Manteniment de la diversitat genètica de llavors i plantes

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Fam i malnutrició

- Posar en marxa un banc d'aliments conjuntament amb ONGs i entitats privades del municipi (botigues d'alimentació, establiments d'hostaleria, cooperatives agroalimentàries, confraries de pescadors, etc.).
- Dedicar terrenys municipals per a horts d'autoconsum o horts escolars.
- Donar suport a projectes locals d'ajuda alimentària (alimentació escolar, guarderies, associacions de beneficència i assistència) i a l'establiment de menjadors populars i cuines comunitàries.
- Disposar d'un protocol per a identificar casos de malnutrició infantil en els recursos educatius municipals.

- Desenvolupar programes i campanyes de comunicació d'educació nutricional, dirigits a fomentar el consum alimentari diversificat, equilibrat i saludable.
- Participar en menjadors socials.
- Participar en projectes i programes de cooperació internacional de lluita contra la fam i la malnutrició.

Agricultura sostenible i resiliència

- Posar en marxa un banc de terres o adherir-se a iniciatives supramunicipals en aquest àmbit.
- Incloure en els plecs de contractació de subministraments alimentaris (menjadors escolars, màquines

de vendent, servei d'àpats per a esdeveniments, etc.) la necessitat de disposar de productes procedents de producció local, comerç just i/o agricultura ecològica.

- Facilitar o promoure el desenvolupament de programes de formació sobre agricultura i ramaderia ecològica.
- Afavorir els canals curts de comercialització (mercats d'agricultors, agro-botigues, vendes a domicili i on line, vendes en l'explotació agrària i grups de consum).
- Potenciar el relleu generacional i la instal·lació de joves agricultors en el medi rural (programes d'acolliment municipal per a joves agricultors).

- Posar en marxa programes d'accés de les dones a les terres d'una manera equitativa (programes de formació específica en matèria agrària dirigits a dones).

Diversidad genética

- Crear un Banc de llavors de varietats tradicionals d'interés agrari.
- Promoure programes de llavors i material vegetatiu adaptats localment.
- Crear una xarxa municipal de llavors i cultius autòctons.

FITES DE L'ODS 2

Fita 2.1
Posar fi a la fam

Fita 2.2
Posar fi a totes les
formes de malnutrició

Fita 2.3
Duplicació de
productivitat i
ingressos agrícoles
a petita escala

Fita 2.4
Pràctiques agrícoles
sostenibles i resilients

Fita 2.5
Mainteniment de la
diversitat genètica
de llavors

ODS 3 SALUT I BENESTAR

3 SALUT
I BENESTAR

**Garantir una vida sana i
promoure el benestar per
a tots en totes les edats.**

Garantir una vida saludable i promoure el benestar universal són claus per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

El progrés en relació amb qüestions com l'augment de l'esperança de vida ha permès que s'hagen fet passos esperançadors en la consecució d'aquest Objectiu. No obstant

això, es necessiten moltes més iniciatives per a erradicar per complet una àmplia gamma de malalties i fer front a nombroses i variades qüestions persistents i emergents relatives a la salut. Les emergències sanitàries, com la derivada de la COVID-19, suposen un risc mundial i han demostrat que la preparació és vital.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Encara que l'assignació de recursos i les competències en matèria de salut i benestar pertanyen a l'àmbit autonòmic, el paper de les Entitats Locals resulta fonamental per a garantir una vida saludable en els seus municipis.

La creació de programes i espais d'oci inclusiu i saludable per a joves i persones majors, l'atenció a problemes d'addiccions, promoure estils de vida saludable o prestar especial atenció als problemes de salut causats per la contaminació ambiental (contaminació acústica, atmosfèrica o de les aigües, etc.) són només algunes de les qüestions clau per a contribuir al compliment de les fites establides en aquest ODS.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Prevenció i tractament de l'abús de substàncies addictives

Reducció de les morts i lesions per trànsit

Salut sexual i reproductiva

Cobertura sanitària universal i accés a medicaments i vacunes

Reducció de morts i malalties causades per productes químics perillosos i per la pol·lució i contaminació de l'aire, l'aigua i el sòl

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Promoció de la salut

- Programar i desenvolupar tallers i programes orientats a la promoció de:
 - l'activitat física
 - l'envelliment actiu
 - la salut afectiu-sexual i reproductiva
 - l'alimentació saludable
 - la salut mental
- Dissenyar, construir i promoure rutes i parcs biosaludables dirigits a tots els estrats d'edat i a persones amb diversitat funcional.
- Garantir la disponibilitat i accessibilitat del conjunt de la població a equipaments i programes esportius municipals.

- Celebrar la Setmana de la Salut.
- Posar en marxa un servei de mediació intercultural per a la salut.
- Adherir-se al programa Xarxa Salut de la Generalitat.

Prevenició de malalties i accidents

- Programar i desenvolupar tallers i programes orientats a:
 - la prevenció de drogodependències i ludopaties, incloent programes específics d'alcohol i tabac dirigits a la població adolescent
 - la prevenció de l'obesitat, la diabetis, malalties cardiovasculars i altres derivades de la mala alimentació
 - la prevenció del suïcidi

- Celebrar el Dia Mundial sense Tabac.
- Ampliar i millorar la dotació de la xarxa de camins rurals i el seu manteniment.

Salut pública

- Elaborar un Pla Municipal de Salut.
- Controlar les condicions higienico-sanitàries dels establiments que serveixen o venen aliments en el municipi.
- Efectuar un control integral de plagues d'insectes i rosegadors.
- Posar en marxa un Pla de prevenció i control de la legionel·losi en instal·lacions municipals.

- Desenvolupar campanyes de tinença responsable de mascotes.

Salut ambiental, mobilitat i transport

- Controlar i reduir la contaminació acústica en l'àmbit local (trànsit, oci, activitats comercials, industrials, etc.).
- Estudiar les fonts de contaminació electromagnètica en el municipi, mesurar les emissions i informar la ciutadania.
- Millorar l'oferta de serveis de transport col·lectiu.
- Afavorir i impulsar la mobilitat per als vianants i ciclistes.

FITES DE L'ODS 3

Fita 3.1
Reducció de la taxa de
mortalitat materna

Fita 3.2
Eliminar la
mortalitat infantil

Fita 3.3
Posar fi a les malalties
transmissibles

Fita 3.4
Reducció de les malalties
no transmissibles
i salut mental

Fita 3.5
Prevenició i tractament
d'abusos de drogues i alcohol

Fita 3.6
Reducció d'accidents
de trànsit

Fita 3.7
Garantia d'accés a la salut
sexual i reproductiva, i a la
planificació familiar

Fita 3.8
Aconseguir la cobertura
universal i accés a
medicaments

Fita 3.9
Reducció de morts per
contaminació química i
pol·lució

ODS 4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

L'educació és la base per a millorar les condicions de vida de les persones. Aquest objectiu es basa en la ferma convicció que l'accés a una educació de qualitat és un dels elements més poderosos i provats per a garantir el desenvolupament sostenible.

En les últimes dècades, els avanços han sigut notables en relació amb la millora de l'accés a tots els nivells

d'ensenyament. Es tracta a més de l'ODS amb un major caràcter transversal, atès que cada objectiu de l'Agenda 2030 requereix de l'educació per a facilitar a les persones els coneixements i competències necessaris a l'hora de construir amb dignitat les seues pròpies vides i de contribuir a la sostenibilitat en les societats en les quals viuen.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Igual que ocorre amb el cas de la salut, la capacitat dels municipis per a contribuir a aquest ODS és mitjana ja que les possibilitats d'intervenció des de les entitats locals estan delimitades a alguns dels àmbits que aborda aquest ODS, no sent de la seua competència altres àmbits de gran importància en aquest objectiu.

Malgrat això, les ciutats i municipis compten amb diverses possibilitats educadores, tal com reconeix la Carta de Ciutats Educadores de la

Xarxa Estatal de Ciutats Educadores. Promoure l'educació en diversitat, el foment del diàleg intergeneracional, l'educació no formal o la promoció de la cultura local i les possibilitats d'entreteniment a l'abast de totes les persones són exemples vàlids que faciliten el compliment de les fites establides en aquest ODS.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Ensenyament
gratuit, equitatiu
i de qualitat

Lluita contra
l'absentisme escolar

Accés igualitari a la
formació professional
i superior

Educació per al
desenvolupament
sostenible

Instal·lacions educatives
adequades per a
persones amb
discapacitat

Entorns
d'aprenentatges
segurs, no violents,
inclusius i eficaços

Cooperació
internacional
per a l'educació

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Garantir un accés igualitari i equitatiu a l'educació

- Posar en marxa un servei de transport gratuït o a molt baix cost als centres d'ensenyament, inclosa la formació superior.
- Posar en marxa una Escoleta Infantil municipal, garantint una educació infantil de qualitat en l'etapa 0-3 anys.
- Crear infraestructures destinades a l'oci educatiu, creant espais de participació i associacionisme per a la joventut i la infància.
- Millorar l'accessibilitat (motora, sensorial i cognitiva) cap a i en els centres educatius.
- Oferir beques econòmiques destinades a nivells educatius no obligatoris (material escolar, mobilitat d'estudiants, etc.).
- Garantir l'accés a activitats extraescolars, excursions i activitats culturals a xiquets i xiquetes de famílies en risc d'exclusió social.
- Disposar de protocols o programes de prevenció de l'absentisme i de lluita contra l'abandó escolar.
- Promoure Escoles Taller i Tallers d'Ocupació.
- Facilitar i generalitzar l'accés a les noves tecnologies.

Promoció de la cultura

- Adherir-se al projecte Circuit Cultural Provincial impulsat per la Diputació de Castelló.
- Participar en la iniciativa Castelló Territori Templer.
- Realitzar campanyes d'animació lectora.
- Condicionar edificis municipals per a usos culturals.
- Comptar amb una programació cultural dirigida a tots els grups d'edat, amb especial atenció a la infància, a la joventut i a les persones majors.
- Garantir el coneixement del valencià a tota la ciutadania.

- Promoure el coneixement de la llengua com a eina d'integració i cohesió social.
- Desenvolupar programes de trobada intergeneracional i intercultural.

Educació per al desenvolupament sostenible

- Potenciar la difusió de l'Agenda 2030 mitjançant la realització de tallers, exposicions i experiències d'aprenentatge.
- Impulsar processos d'Agenda 21 escolar.

FITES DE L'ODS 4

Fita 4.1
Assegurar la
qualitat de
l'educació primària
i secundària

Fita 4.2
Assegurar l'accés i qualitat
de l'educació Pre-escolar

Fita 4.3
Assegurar l'accés
igualitari a la formació
superior

Fita 4.4
Augment de les
competències per a
accedir a l'ocupació

Fita 4.5
Eliminació disparitat
de gènere i col·lectius
vulnerables

Fita 4.6
Assegurar
l'alfabetització i
coneixement
d'aritmètica

Fita 4.7
Fomentar l'educació
Global per al Desenvolupament Sostenible

ODS 5 IGUALTAT DE GÈNERE

5 IGUALTAT
DE GÈNERE

**Aconseguir la igualtat
entre els gèneres i
empoderar a totes les
dones i les xiquetes.**

La igualtat de gènere no és només un dret fonamental, sinó un fet necessari per a la consecució d'un món més just.

Garantir la igualtat de les dones i xiquetes en l'accés a l'educació, a un treball decent i a una representació en els processos de presa de decisions polítiques i econòmiques, impulsa a les societats a ser pròsperes i sostenibles. Les dones tenen un paper fonamental que exercir en tots els ODS, amb moltes fites que

reconeixen específicament la igualtat entre les persones i emfatitzen l'empoderament de les dones com a part de la solució dels problemes que es pretén erradicar. La definició d'un objectiu específic per a combatre la desigualtat de gènere no ha de ser interpretat com un assumpte independent dels altres, sinó que tracta de destacar la seua importància i proposar accions positives per a l'eliminació de les desigualtats entre homes i dones.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Fi de totes les formes de discriminació i violència cap a dones i xiquetes

Reconeixement de les cures i el treball domèstic no remunerat i de la responsabilitat compartida

Igualtat d'oportunitats, la participació plena i efectiva de les dones i igualtat d'oportunitats de lideratge a tots els nivells decisoris en la vida política, econòmica i pública

Salut sexual i reproductiva i drets reproductius

Igualtat de drets als recursos econòmics, accés a la terra, a altres béns i a la propietat

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

La situació de les dones en la Comunitat Valenciana no és comparable a la d'altres zones del planeta en vies de desenvolupament, no obstant això la situació està molt lluny de ser ideal. En relació a les dades existents sobre violència exercida contra les dones i xiquetes, la Comunitat Valenciana se situa entre les quatre autonomies amb major nombre de víctimes de violència de gènere en 2019.

Un dels canvis introduïts per l'Agenda 2030 respecte a les agendes anteriors és que posa el focus en la seua aplicació tant en l'àmbit inter-

nacional com en els àmbits més pròxims. L'àmbit local constitueix per tant un espai estratègic per a conformar i establir experiències i polítiques públiques de compromís i participació real. En aquest sentit, tant les administracions locals com les organitzacions socials estan cridades a posar en marxa pràctiques que permeten superar les desigualtats de gènere en l'àmbit local, extrapolables al global.

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Impulsar el desenvolupament de polítiques d'igualtat d'oportunitats

- Elaborar d'un Pla d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes en l'entitat local.
 - Adherir-se a l'Estratègia provincial d'igualtat entre dones i homes.
 - Promoure la creació de Comissions d'Igualtat en les entitats locals.
 - Incorporar clàusules socials en els processos de contractació valorant els contractistes que compten amb plans d'igualtat.
 - Garantir l'accés equitatiu de les dones a la vida pública en l'esfera local i foment de la representació femenina en els càrrecs electes.
- Posar en marxa una Casa de la Dona.
 - Dissenyar programes o activitats educatives i campanyes específiques que sensibilitzen sobre aquesta qüestió.
 - Adherir-se a projectes de cooperació internacional al desenvolupament que es plantegen des d'un enfocament de Gènere en Desenvolupament (GED).
 - Analitzar i atendre la situació dels grups femenins més vulnerables (dones amb diversitat funcional, dones immigrants amb baixos recursos, dones cap de famílies amb problemes d'integració social, etc).

Previndre i atendre de manera integral a víctimes de violència contra les dones

- Elaborar un Pla Municipal contra la Violència de Gènere.
- Disposar d'un protocol local d'actuació davant les agressions masclistes.
- Realitzar campanyes de sensibilització i prevenció sobre violència contra les dones.
- Oferir una atenció integral a les víctimes de la violència contra les dones (informació, orientació psicològica, assessoria jurídica, ...).
- Cedir immobles municipals a la GVA per a la promoció d'un parc públic d'habitatge per a víctimes de violència de gènere.

Enfortiment del teixit associatiu

- Fomentar i enfortir el teixit associatiu de les ONGD valencianes i de les entitats feministes del municipi (formació, assessorament, cessió d'espais públics, protocols de participació efectius en el desenvolupament de les polítiques públiques municipals, etc.)
- Promoure la creació de Consells Municipals de la Dona.

FITES DE L'ODS 5

Fita 5.1
Posar fi a la
discriminació

Fita 5.2
Eliminar totes les
formes de violència
de gènere

Fita 5.3
Eliminar matrimoni
infantil i mutilació
genital femenina

Fita 5.4
Reconèixer el treball
de cures i domèstic

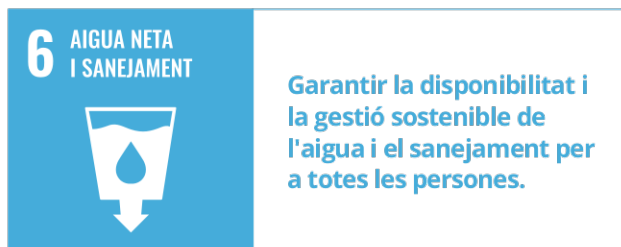
Fita 5.5
Assegurar la participació
plena de la dona i
igualtat d'oportunitats

Fita 5.6
Assegurar l'accés
salut sexual i
reproductiva i
drets reproductius

ODS 6 AIGUA NETA I SANEJAMENT

Garantir la disponibilitat i la gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones.

L'escassetat d'aigua, els problemes de qualitat i el sanejament inadequat afecten les famílies més vulnerables de tot el món. La salubritat i la qualitat de l'aigua són fonamentals per al desenvolupament i el benestar humà.

Segons dades de l'ONU, hi ha suficient aigua dolça en el planeta per a aconseguir aquest desafiament, no obstant això, actualment el

repartiment de l'aigua no és l'adequat i per a l'any 2050, s'espera que almenys un 25% de la població mundial visca en un país afectat per escassetat crònica i reiterada d'aigua dolça.

La gestió de l'aigua suposa un repte, que es preveu cada vegada major en el context del canvi climàtic, i que situa a la gestió dels recursos hídrics en un paper destacat en el marc de les polítiques públiques.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Al contrari del que ocorre amb altres ODS en els quals els municipis no compten amb competències específiques, en el cas de l'ODS 6 les entitats locals tenen assignades responsabilitats de gestió en l'àmbit del proveïment d'aigua potable i evacuació i tractament d'aigües residuals.

El treball i implicació de les Entitats Locals és indispensable per a aconseguir una millora de l'accés a aigua apta per al consum, un sistema de sanejament eficient i una gestió racional dels ecosistemes d'aigua dolça. L'acció de les entitats locals compta a més amb el suport del Pla Director de Proveïment d'Aigua Potable a la Província de Castelló impulsat per la Diputació Provincial.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Accés universal i equitatiu a l'aigua a un preu assequible

Accés a serveis de sanejament i higiene

Millora de la qualitat de l'aigua, reducció de la contaminació i de les aigües residuals no tractades

Minimitzar l'abocament de productes químics i materials perillosos

Ús eficient dels recursos hídrics

Protecció dels ecosistemes aquàtics (bosc, muntanyes, aiguamolls, rius, aqüífers i llacs)

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Garantir l'accés a l'aigua

- Completar les xarxes de proveïment d'aigua potable.
- Redactar un Pla director de proveïment i sanejament d'aigua.
- Participar en projectes i programes de cooperació internacional per a assegurar l'accés a l'aigua potable i sanejament.

Racionalitzar el consum d'aigua

- Posar en marxa sistemes d'automatització, digitalització, telecontrol i de gestió intel·ligent de l'aigua (Smart cities), reduint les pèrdues de xarxa.

- Efectuar un correcte manteniment i renovació de xarxes de subministrament obsoletes.
- Construir sistemes d'emmagatzematge, drenatge sostenible o xarxes separatives que possibiliten la regeneració i/o reutilització de l'aigua.
- Implantar jardineria autòctona estalviadora d'aigua i sistemes de reg d'alta eficiència en zones verdes.
- Desenvolupar o adherir-se a campanyes d'educació ambiental relacionades amb el consum d'aigua.

Millorar la qualitat de l'aigua i reduir els riscos de contaminació

- Garantir l'accés a xarxes o sistemes de sanejament d'assentaments disseminats evitant els abocaments incontrolats d'aigües fecals al subsòl.
- Participar en plans i programes d'actuació per a recuperar el valor ambiental d'ecosistemes aquàtics.
- Desenvolupar en col·laboració amb altres administracions i centres d'investigació projectes pilot de gestió de purins.
- Crear marges de vegetació de ribera i filtres verds.
- Eliminar abocaments incontrolats pròxims a ecosistemes aquàtics.

Protecció dels ecosistemes aquàtics

- Promoure la creació de Paratges Naturals Municipals vinculats a la protecció de boscos, muntanyes, aiguamolls, rius, aqüífers i llacs.
- Controlar les activitats lúdiques i esportives que es realitzen en aquests espais per a evitar que els contaminen.
- Efectuar un control d'accessos i establiments de normes d'ús i gaudi en ecosistemes aquàtics.

FITES DE L'ODS 6

Fita 6.1
Aconseguir l'accés
a aigua potable

Fita 6.2
Aconseguir l'accés
a serveis de
sanejament i higiene

Fita 6.3
Millorar la qualitat
de l'aigua. Reduir la
contaminació i
aigües residuals

Fita 6.4
Augmentar l'ús
eficient de recursos hídrics

Fita 6.5
Implementar la gestió
integral de recursos
hídrics

Fita 6.6
Protecció dels
ecosistemes
relacionats amb
l'aigua

ODS 7 ENERGIA ASSEQUIBLE I NO CONTAMINANT

7 ENERGIA NETA I ASSEQUIBLE

Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones.

L'accés a l'energia és fonamental per al desenvolupament humà. No obstant això, l'actual model de producció i consum energètic està posant en greu perill tant el desenvolupament aconseguït com les possibilitats de desenvolupament futur.

En l'actualitat les fonts d'energia no renovables són les que cobreixen la major part de la demanda energètica mundial, una cosa alarmant princi-

palment per dos motius: El primer, perquè el consum d'aquestes fonts d'energia es realitza a un ritme molt major que el necessari per a la seua regeneració. El segon, pel greu impacte ambiental que la producció i consum d'aquest tipus d'energia té en el medi ambient.

Resulta per tant ineludible l'adopció de mesures que impulsen un nou model energètic.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Assegurar la sostenibilitat i l'accés a energies renovables en l'àmbit municipal constitueix una responsabilitat de les entitats locals. La proposta de mesures, plans i programes enfocats a reduir el consum i millorar l'eficiència energètica dins de l'àmbit competencial municipal, promoure'l i impulsar-lo en els àmbits que no depenen directament de l'ajuntament (sector residencial, sector terciari, transport privat i públic, sector industrial, agricultura i pesca, etc.) i efectuar un seguiment de l'estat de situació del municipi respecte a la qüestió energètica constitueixen aspectes en els quals les entitats locals poden plasmar el seu compromís amb les fites de l'ODS 7.

Els ajuntaments compten en aquest sentit amb una eina específica de treball. L'elaboració de Plans d'Acció de Clima i Energia Sostenible (PACES), desenvolupats en el marc de l'adhesió al Pacte de les Alcaldies, representa la plasmació pràctica dels compromisos adquirits en matèria energètica. Així mateix, compten amb el suport del Pla de Transició Energètica de la Diputació de Castelló per al foment de les comunitats energètiques locals i el cooperativisme energètic.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Accés universal a serveis energètics assequibles

Augment de la proporció d'energies renovables en el subministrament energètic local

Eficiència energètica

Promoció de la inversió en infraestructures energètiques i tecnologies netes

Lluita contra la pobresa energètica

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Impuls de fonts energètiques locals, netes i renovables

- Impulsar o crear una Comunitat Energètica Local (CEL).
- Adhesió al Pla de Transició Energètica de la Diputació de Castelló.
- Implantar i gestionar instal·lacions de producció i autoconsum d'energia elèctrica procedent de fonts renovables.
- Substituir les calderes municipals de combustibles fòssils per calderes de biomassa.
- Contractar el subministrament elèctric a través d'una subministradora amb Garanties d'Origen de l'electricitat procedent de fonts d'energia renovable.

- Instal·lar enllumenat amb autoproveïment d'energia solar.
- Electrificar la flota municipal de transport.

Foment de l'estalvi i l'eficiència energètica en l'administració i en els sectors econòmics

- Elaborar un Pla d'Acció de Clima i Energia Sostenible (PACES) i calcular la Petjada de Carboni municipal.
- Monitorar, regular i controlar l'enllumenat públic per a millorar l'eficiència energètica.
- Substituir els equips d'enllumenat públic per uns altres de major rendiment (LED).

Lluita contra la pobresa energètica

- Desenvolupar auditories energètiques en instal·lacions municipals i enllumenat públic.
- Renovar la il·luminació de les instal·lacions municipals (LED) i implantar dispositius de control de presència.
- Millorar l'envolupant tèrmica d'edificis municipals (Substitució de marcs i cristalls, reducció d'infiltracions a través de portes i finestres, aïllament, etc.).
- Optimitzar la climatització dels edificis municipals.
- Incorporar clàusules sobre eficiència energètica i reducció de la petjada de carboni en les contractacions públiques.
- Desenvolupar campanyes de sensibilització ambiental als empleats municipals i a la població en general.
- Posar en marxa programes d'informació i formació orientats als col·lectius vulnerables en temes d'hàbits de consum, eficiència energètica i autoconsum.
- Oferir suport per a tramitar la sol·licitud de subvencions per a evitar la pobresa energètica en llars en risc d'exclusió social (bo social o prestacions econòmiques d'emergència).
- Realitzar un seguiment i una gestió activa de les ajudes atorgades des de serveis socials per a pal·liar situacions de pobresa energètica entre la població.
- Mediar amb les companyies subministradores per a evitar els talls de subministrament.

FITES DE L'ODS 7

Fita 7.1
Garantir accés
universal a energia

Fita 7.2
Augment de les
energies renovables

Fita 7.3
Duplicar la taxa
d'eficiència energètica

ODS 8 TREBALL DIGNE I CREIXEMENT ECONÒMIC

8 TREBALL DIGNE
I CREIXEMENT
ECONÒMIC

Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a totes les persones.

Hui dia no es pot concebre un desenvolupament econòmic sense que les societats configuren unes condicions necessàries perquè les persones accedisquen a ocupacions de qualitat.

Un creixement econòmic sostenible, just, que genere ocupació de qualitat i que no deixi a ningú arrere. Tots aquests aspectes constitueixen

l'essència d'aquest ODS que aborda i insta a resoldre la contínua falta d'oportunitats de treball decent i altres xacres com ara el treball infantil. Aborda així mateix aspectes més pròxims als nostres municipis, com ara reduir el nombre de joves sense estudis o treball o la promoció del turisme sostenible.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Aquest objectiu pot ser abordat des de l'àmbit local a través de diverses vies. En primer lloc, a través de les polítiques i actuacions desenvolupades per part de les agències de promoció econòmica local que compten amb el foment de l'emprenedoria i el suport a la creació de pimes i micropimes entre els seus objectius. Les accions establides en els Plans de Desenvolupament Rural constitueixen un bon exemple.

La formació en competències laborals o el desenvolupament de programes per a facilitar l'accés al mercat laboral, amb especial atenció als joves i a col·lectius desfavorits constitueix una altra de les vies per a contribuir al compliment de les fites establides per l'ODS 8. Destacar en

aquest context, el Pla d'Ocupació de la Diputació de Castelló al qual els municipis de la província poden adherir-se.

Finalment, caldria assenyalar la promoció de models turístics sostenibles que minimitzen l'impacte sobre el medi ambient i la cultura local, al mateix temps que contribueix a generar ingressos i ocupació per a la població local.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Creixement
econòmic i
producció local

Promoció del
turisme sostenible
i de l'economia social

Ocupació juvenil
i igualtat
d'oportunitats

Diversificació,
modernització
tecnològica i
innovació

Condicions de
treball decents i
drets laborals

Emprenedoria
i foment de les
microempreses
i pimes

Desvincular el
creixement econòmic
de la degradació del
medi ambient

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Desenvolupament econòmic local

- Desenvolupar programes de promoció i suport a l'activitat comercial local.
- Impulsar el desenvolupament turístic sostenible basat en el patrimoni natural i cultural.
- Impulsar les destinacions turístiques intel·ligents.
- Secundar i facilitar la posada en marxa d'activitats empresarials en el municipi.
- Habilitar locals municipals per a la creació d'espais de treball col·laboratiu (coworking) o viviers d'empreses.

- Promoure conjuntament amb els Centres CEDES o amb la Cambra de Comerç de Castelló la posada en marxa de programes de foment de l'emprenedoria local.
- Modernitzar i posar en valor les àrees industrials i/o empresarials.
- Promoure la compra de proximitat o quilòmetre 0.
- Participar en la iniciativa Castelló Ruta de Sabor.

Mercat de treball

- Adherir-se al Pla d'Ocupació de la Diputació de Castelló.
- Facilitar mecanismes locals d'inserció laboral, amb especial atenció als col·lectius més desfavorits.

- Integrar en les plantilles de les entitats locals a persones amb diversitat funcional.
- Incloure en els plecs de condicions clàusules socials.
- Realitzar tallers i campanyes que sensibilitzen sobre la importància d'adoptar mesures contra amb l'economia submergida.

Seguretat i salut en el treball

- Comptar amb sistemes de gestió de salut i seguretat en totes les instal·lacions de l'entitat local.

FITES DE L'ODS 8

Fita 8.1
Manteniment del
creixement econòmic

Fita 8.2
Eleva la productivitat a
través de la diversificació,
tecnologia i innovació

Fita 8.3
Foment de la petita
i mitjana empresa

Fita 8.4
Millora de la producció
i consum eficient i
respectuós

Fita 8.5
Aconseguir la plena
ocupació i treball decent

Fita 8.6
Reducció dels joves
sense treball ni estudis

Fita 8.7
Erradicació de
l'esclavitud, tracta
i treball infantil

Fita 8.8
Protecció dels drets
laborals i treball segur

Fita 8.9
Promoció turisme
sostenible

Fita 8.10
Enfortiment capacitat
de institucions
financeres

ODS 9 INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES

9 INDÚSTRIA,
INNOVACIÓ
INFRAESTRUCTURES

**Construir infraestructures
resilients, promoure la
industrialització sostenible
i fomentar la innovació.**

La inversió en infraestructura i la innovació són motors fonamentals del creixement i el desenvolupament econòmic.

Trobar solucions als desafiaments econòmics i ambientals més pròxims passa per una industrialització inclusiva i sostenible que done suport als

avanços tecnològics, promoció de l'eficiència energètica i creació de noves ocupacions. Dit d'una altra manera, crear unes forces econòmiques competitives des de l'ús eficient dels recursos.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

L'ODS 9 té una forta component empresarial. Les organitzacions empresarials juguen un rellevant paper en aquest objectiu, implementant processos industrials que no impacten sobre l'entorn, incorporant a les pimes com a socis comercials dins de la seua cadena de valor, afavorint l'expansió d'infraestructures i de tecnologies de la comunicació i donant suport a la I+D+i en el seu nucli de negoci.

Es tracta en definitiva de la denominada Indústria 4.0, caracteritzada per l'automatització, la digitalització i per una gamma de noves tecnologies dirigides cap a l'optimització de processos i recursos mitjançant la recollida i l'aprofitament de les dades.

Les entitats locals juguen en aquest context un paper menor que es limita a activitats com ara el desenvolupament d'espais productius moderns i de qualitat amb capacitat per acollir activitats econòmiques o la vigilància i control del comportament ambiental de les empreses.

En aquest context i a fi de contribuir al compliment d'aquest ODS, la Diputació de Castelló ha posat en marxa un Pla de Digitalització destinat a pimes, persones autònomes i cooperatives de la província.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Infraestructures
fiables, sostenibles,
resilients i de
qualitat

Industrialització
inclusiva i
sostenible

Suport a les
pimes

Millora de la
capacitat
tecnològica i
l'accés universal
a les TIC

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Planificació i gestió

- Adherir-se a la iniciativa Castelló Smart Villages integrada dins del projecte global de la Diputació de Castelló Territori Rural Intel·ligent de la Província de Castelló.

Captació d'inversions i impuls d'àrees empresarials modernes i de qualitat

- Ampliar el servei de fibra òptica a totes les parcel·les de les àrees industrials.
- Impulsar la creació d'Entitats de Gestió i Modernització (EGM) d'àrees industrials.
- Crear oficines comarcals de captació d'inversions.

- Ubicar punts de recàrrega de vehicles elèctrics en àrees industrials.
- Desenvolupar i implantar Plans de Seguretat i Emergència (PSI).
- Millorar paisatgística i ambientalment les àrees empresarials.
- Realitzar el desenvolupament i seguiment d'un pla de manteniment i conservació de les infraestructures i xarxes bàsiques de les àrees industrials.

Fomentar l'excel·lència en la gestió ambiental i social de les empreses i indústries

- Incorporar clàusules ambientals (Sistema de Gestió Ambiental, compromís de reducció de la petjada de carboni, etc.) i socials (Pla d'igualtat, integració de persones amb diversitat funcional, etc.) en els plecs de contractació.
- Impulsar iniciatives d'economia circular en col·laboració amb el teixit empresarial local.
- Promoure iniciatives de Responsabilitat Social Empresarial (RSE) amb empreses locals.
- Crear espais d'innovació social.

FITES DE L'ODS 9

Fita 9.1
Desenvolupament
d'infraestructura
sostenible

Fita 9.2
Promoció d'indústria
inclusiva i sostenible

Fita 9.3
Augment de l'accés
PIMES a serveis financers
i cadenes de valor

Fita 9.4
Modernització de la
infraestructura i
tecnologia neta

Fita 9.5
Augment de la
investigació
científica i de
la capacitat
tecnològica

ODS 10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS

10 REDUCCIÓ DE
LES DESIGUALTATS

Reducir la desigualtat
en i entre els països.

La desigualtat suposa una amenaça per al desenvolupament social i econòmic dels països. Reduir la desigualtat d'oportunitats significa promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, un creixement inclusiu de les zones més desfavorides del planeta, que assegure els drets humans i que tinga en compte la dimensió mediambiental.

En els últims anys no sols s'ha agreujat la desigualtat d'ingressos entre els països, sinó que també s'observa un augment de la desigualtat dins dels països. A Espanya el 20% de la població amb majors ingressos rep 6,6 vegades més recursos que el 20% de la població amb menors nivells. Aquesta desigualtat d'ingressos perjudica, així mateix, la igualtat d'oportunitats entre les persones, especialment en l'accés a l'habitatge,

a un treball digne o a serveis sanitaris i educatius. A més, existeixen determinats grups vulnerables, com els migrants, les dones o les perso-

nes amb discapacitat, que pateixen una major desigualtat d'ingressos i oportunitats.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Si bé bona part dels objectius específics de l'ODS tenen un abast que excedeix l'àmbit local, també és cert que una de les fites específiques està centrada en potenciar i promoure la inclusió social, econòmica i política de totes les persones, independentment de la seua edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió o situació econòmica o qualsevol altra condició, aspecte en el qual les entitats locals compten amb un important marge d'actuació.

En aquesta línia, cal recordar que el 29,3% de la població resident en la

Comunitat Valenciana estava en risc de pobresa o exclusió social en 2020 segons l'Enquesta de Condicions de Vida de l'Institut Nacional d'Estadística. Ha de considerar-se a més que amb la crisi del Covid-19 s'han aguditzat alguns processos d'empobriment de col·lectius vulnerables.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Promoció de la inclusió social, econòmica i política de totes les persones

Igualtat d'oportunitats i protecció social

Migració i mobilitat ordenades

Cooperació al desenvolupament

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Benestar i inclusió social

- Elaborar un Pla Municipal d'Inclusió i Cohesió Social (PMICS).
- Participar en el Pla de Joventut impulsat per la Diputació de Castelló.
- Garantir un nombre de places i recursos suficients per a atendre persones dependents (centres residencials, centres de dia, serveis d'atenció a domicili, etc.).
- Promoure polítiques de convivència dirigides a persones migrants i minories ètniques (aules d'acolliment d'alumnat, tallers de convivència...).
- Posar en marxa programes de suport a famílies amb menors d'edat en situació de conflicte social.
- Posar en marxa una Oficina Municipal de Suport i Assessorament a col·lectius en risc d'exclusió (immigrants, població LGTB, etc).

FITES DE L'ODS 10

Fita 10.1
Creixement
d'ingressos del
40% població
pobra

Fita 10.2
Promoció de la inclusió
social, econòmica i
política

Fita 10.3
Garantir la igualtat
d'oportunitats

Fita 10.4
Adopció de polítiques
fiscals, salarials i de
protecció social

Fita 10.5
Millorar la regulació
dels mercats
financers mundials

Fita 10.6
Participació de països
en desenvolupament en
institucions econòmiques
i financeres

Fita 10.7
Facilitar la migració i
polítiques migratòries
ordenades

ODS 11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

11 CIUTATS I
COMUNITATS
SOSTENIBLES

**Aconseguir que les ciutats
siguen més inclusives,
segures, resilients i
sostenibles.**

**Afrontar el repte de la gestió
eficient dels espais urbans signifi-
ca garantir la seguretat i la soste-
nibilitat de les ciutats.**

Un objectiu que requereix del com-
promís de tota la ciutadania i de tots
els nivells de govern per a construir
unes comunitats que aposten per la
creació d'àrees verdes, per la inversió
en transport públic, l'accés segur a
l'habitatge o la millora de la planifica-
ció i gestió urbana inclusiva.

L'ODS 11 cerca fomentar assenta-
ments sostenibles, on tant les construc-
cions, com el transport o els espais
d'oci siguen inclusius i reduïsquen
significativament l'impacte ambiental.
El paper del medi rural és essencial
en aquest punt, perquè no es pot
aconseguir un vertader desenvolupa-
ment sostenible sense una cohesió
territorial real i un intercanvi hori-
zontal entre pobles i ciutats.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Pràcticament totes les fites de l'ODS
11 estan vinculades directament o
indirectament amb àrees de compe-
tència de pobles i ciutats. L'urbanis-
me, els serveis socials comunitaris, el
proveïment i tractament d'aigües, la
recollida i tractament de residus, la
promoció del turisme, i la cultura i
l'esport són aspectes abordats en
aquest ODS.

Esment especial mereix la meta
referida a la creació de vincles entre
zones urbanes i rurals. És essencial
que existisca un diàleg obert, partici-
patiu i horitzontal entre els nuclis
urbans i els nuclis rurals perquè les
solucions siguen transversals i dura-
dors.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Serveis bàsics
adequats, segurs i
asequibles.

Transport
adequat i
sostenible

Accés a
l'habitatge

Urbanisme
inclusiu i
sostenible

Protecció del
patrimoni cultural i
natural

Impacte ambiental
de les ciutats,
qualitat de l'aire i els
residus

Accés universal a
zones verdes i espais
públics segurs,
inclusius i accessibles

Vincles econòmics,
socials i ambientals
entre zones urbanes,
periurbanes i rurals

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Accés a l'habitatge

- Adaptar habitatges municipals per a crear habitatges socials tutelats per a col·lectius vulnerables.
- Estimular i promoure la construcció d'habitatge protegit.
- Impulsar la reforma de cases antigues o abandonades.
- Disposar d'una bossa d'habitatge municipal per a emergències residencials.
- Impulsar la mobilització d'habitatge buit cap a lloguer o altres usos (borsa municipal d'habitatge o campanyes informatives per a animar el mercat de lloguer per a lluitar contra la despoblació, per exemple).

Transport assequible i accessible

- Promoure connexions mitjançant transport públic amb els principals centres atractors (hospitals, centres educatius, etc.).
- Crear grups de transport per a fomentar l'ús del vehicle compartit.
- Participar en iniciatives de transport públic a demanda.
- Promoure un servei de transport llançadora a centres educatius.
- Promoure la posada en marxa d'un servei de taxi rural elèctric.

Zones verdes i espai públic

- Ampliar les dotacions de zones verdes i garantir la proximitat d'aquestes zones i altres equipaments d'ús quotidià a tota la població.

- Planificar els parcs i zones verdes perquè constituïsquen una infraestructura verda amb continuïtat amb els espais naturals.
- Introduir la component paisatgística en el disseny de l'espai públic.

Urbanització inclusiva i accessible

- Desenvolupar actuacions de millora de l'accessibilitat als edificis públics municipals (centres educatius, instal·lacions esportives, edificis municipals, etc.).
- Desenvolupar actuacions de millora de l'accessibilitat de l'espai públic: carrers, parcs, jardins accessibles, cementeri, etc.

Territori i planejament

- Evitar o minimitzar el consum de nous sòls.
- Regenerar àrees obsoletes i barris amb concentració de persones en risc d'exclusió.
- Impulsar la rehabilitació amb criteris d'eficiència energètica dels edificis i l'ocupació dels habitatges buits.

Patrimoni cultural

- Conservar, recuperar i posar en valor el patrimoni cultural local.
- Dissenyar rutes culturals, etnogràfiques i paisatgístiques.

FITES DE L'ODS 11

Fita 11.1
Assegurar l'accés a
l'habitatge

Fita 11.2
Proporcionar l'accés
a transport públic

Fita 11.3
Augment de la
urbanització inclusiva
i sostenible

Fita 11.4
Protecció del
patrimoni cultural i
natural

Fita 11.5
Reducció del nombre
de morts per
desastres i reducció
de vulnerabilitat

Fita 11.6
Reducció de l'impacte
ambiental en ciutats

Fita 11.7
Proporcionar l'accés a
zones verdes i espais
públics segurs

ODS 12 PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

12 CONSUM
I PRODUCCIÓ
RESPONSABLES

**Garantir modalitats de
consum i producció
sostenibles.**

L'actual model de desenvolupament socioeconòmic es basa en un esquema lineal insostenible conformat per la lògica d'extraure recursos; produir béns; consumir i rebutjar-los. Ha quedat en evidència que aquest model no és sostenible.

Les seues conseqüències, la crisi climàtica i l'extrema dependència de les economies de recursos naturals externs han posat en evidència la

necessitat de transitar cap a mètodes de producció i consum de recursos més responsables.

Un camí que passa per implementar pràctiques sostenibles en els estils de vida, promoure l'ús eficient dels recursos naturals, reduir la generació de residus, el malbaratament d'aliments i fomentar la gestió ecològicament racional dels productes químics.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

L'aplicació d'aquest ODS requereix d'un canvi de visió tant empresarial com territorial i individual, repensant la manera de produir i consumir, i hauria d'anar acompanyada d'un marc legal que fomenta aquesta transformació. El paper de l'administració pública local és fonamental per a facilitar i impulsar el canvi cap a una economia més circular.

Primer, l'administració local pot tindre un paper actiu promovent internament la producció i el consum responsables a través de les seues competències (gestió de residus, gestió de l'aigua, gestió d'equipaments, compra pública, organització d'esdeveniments, etc.). Segon, pot fomentar models de

consum sostenibles entre el teixit productiu i social, a través, per exemple, de la integració del concepte en l'educació i campanyes de sensibilització o també mitjançant plataformes de col·laboració.

Esment especial mereix la compra i la contractació pública a través de la qual l'entitat local pot incorporar criteris de sostenibilitat ambiental i social que fomenten els serveis i productes més sostenibles i eficients.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Compra pública
sostenible

Accés a la
informació
ambiental

Economia
circular

Gestió sostenible
i ús eficient de
recursos naturals

Malbaratament
alimentari

Prevenió,
reducció,
reciclatge i
reutilització de
residus

Pràctiques
sostenibles
en empreses

Estils de vida
sostenibles

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Gestió de residus i economia circular

- Redactar i implementar el Pla Local de Residus.
- Adherir-se al projecte de recollida de residus porta a porta de la Diputació de Castelló.
- Crear espais municipals de reparació, intercanvi i reutilització d'objectes.
- Impulsar l'autocompostatge domèstic o comunitari i facilitar el seu ús en jardins, centres municipals i en el sector agrícola.
- Posar en marxa sistemes de district heating (calefacció urbana) alimentada per biomassa forestal i agrícola.
- Realitzar jornades de sensibilització i bones pràctiques dirigides a empreses per a promoure l'ús eficient de l'aigua, reducció del consum energètic, gestió de residus i economia circular.
- Desenvolupar una política municipal de gestió de residus que promoga el reciclatge.
- Aprofitar biomassa forestal local per a alimentar calderes municipals.
- Reutilitzar aigües residuals i/o pluvials per a reg.
- Impulsar la creació d'empreses que oferisquen solucions a partir de matèria primera local com ara la biomassa agrària i forestal.
- Instal·lar en equipaments municipals sistemes de dosatge d'aigua

procedent de la xarxa pública que promoguen el consum de l'aigua d'aixeta per a reduir l'ús d'aigua embotellada i contribuïsquen a la reducció del residu plàstic.

Gestió municipal

- Integrar de manera progressiva criteris de sostenibilitat en la compra de béns i contractació de serveis externs (variables ambientals, ètiques i socials).
- Formar a les persones amb responsabilitat en la compra i contractació sobre aquests criteris i les maneres d'introduir-los en els procediments administratius.
- Adoptar la tramitació electrònica d'expedients.
- Fomentar la digitalització i el teletreball.

Malbaratament alimentari

- Implantar accions coordinades per a reduir el malbaratament d'aliments en col·laboració amb les

associacions del sector de l'hostaleria i la Conselleria amb competències en medi ambient i canvi climàtic.

Turisme sostenible

- Fomentar entre el sector turístic local certificats de qualitat, medi ambient i accessibilitat, sota models reconeguts: programa Qualitur de Turisme Comunitat Valenciana, Sicted (projecte de millora de la qualitat de les destinacions turístiques promogut per la Secretaria d'Estat de Turisme), etc.
- Realitzar campanyes en col·laboració amb el sector turístic local per a conscienciar als turistes sobre la necessitat de realitzar un consum responsable.
- Impulsar l'adhesió al Codi Ètic del Turisme Valencià, plasman el compromís del municipi amb aquests valors.

FITES DE L'ODS 12

Fita 12.1
Aplicació d'un marc de
consum i producció
sostenibles

Fita 12.2
Aconseguir l'ús eficient
de recursos naturals

Fita 12.3
Reducció del
malbaratament
d'aliments

Fita 12.4
Gestió de residus i
productes químics

Fita 12.5
Prevenió, reducció,
reciclatge i reutilització de
residus

Fita 12.6
Adopció de pràctiques
sostenibles en empreses

Fita 12.7
Adquisicions
públiques
sostenibles

Fita 12.8
Assegurar
l'educació per al
Desenvolupament
Sostenible

ODS 13 ACCIÓ PEL CLIMA

L'agreuament del canvi climàtic i la degradació del medi ambient constitueixen sens dubte una de les principals amenaces a la qual s'enfronten Europa i la resta del món.

La lluita contra el canvi climàtic i la posada en marxa de les mesures necessàries per a afrontar un futur que considere els límits del planeta s'ha convertit en una prioritat en les agendes urbanes tant en allò referit

a la reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle (mitigació) com en matèria d'adaptació al canvi climàtic.

Conscient de la magnitud del repte, la Comissió Europea ha posat en marxa el Pacte Verd Europeu (European Green Deal) l'objectiu més ambiciós del qual és, sens dubte, la intenció que Europa siga el primer continent climàticament neutre l'any 2050.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

El canvi climàtic és un problema global, no obstant això per a combatre'l ha d'actuar-se a escala local. Les entitats locals tenen responsabilitats de planificació i gestió en nombrosos àmbits que són sensibles al clima i, per tant, vulnerables al canvi climàtic.

Per això, les ciutats i pobles juguen un paper clau en la lluita contra el calfament global i compten amb un important marge d'acció a través de les seues polítiques i pràctiques en matèria de gestió de residus, qualitat de l'aigua i de l'aire, mobilitat urbana i estalvi i eficiència energètica.

Adicionalment, els municipis, adherits al Pacte de les Alcaldies per al Clima i l'Energia s'han compromés, per a l'any 2030, a la reducció del 40% de CO₂ a través de mesures d'eficiència energètica i d'un major ús de fonts d'energia renovable.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Disseny d'estratègies i plans d'acció climàtica

Reducció d'emissions (mitigació)

Resiliència i capacitat d'adaptació al canvi climàtic

Alerta primerenca de fenòmens climatològics extrems

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Planificació i gestió

- Elaborar un Pla d'Acció de Clima i Energia Sostenible (PACES) i calcular la Petjada de Carboni municipal.
- Elaborar i implementar un Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS).
- Adherir-se al pla provincial de recàrrega per a vehicles elèctrics de la Diputació de Castelló.
- Participar en el Pla Provincial de tractament contra els mosquits.
- Oferir rebaixes fiscals (IBI o IVTM), per a incentivar l'adquisició d'habitatges i vehicles més eficients i menys contaminants.

Impuls de la mobilitat

- Ampliar la xarxa de carril bici.
- Crear connexions ciclo-vianants amb les àrees industrials.
- Crear i millorar sistemes d'aparcament per a bicicletes.
- Desenvolupar aparcaments dissuasius per a incentivar la mobilitat per als vianants a l'interior del municipi.
- Millorar les seccions viàries i ampliar voreres.
- Adaptar la xarxa de camins agrícoles ja existents per a fer-los compatibles amb l'oci saludable i els desplaçaments amb bicicleta i caminant.
- Crear zones 20 i camins escolars segurs en els nuclis urbans.

- Instal·lar punts de recàrrega de vehicle elèctric.
- Fomentar l'eficàcia i la qualitat del transport públic a l'abast de tots.

Adaptació al canvi climàtic

- Sensibilitzar a la ciutadania en relació amb els riscos associat al canvi climàtic.
- Realitzar un manteniment adequat de llits fluvials i recondicionament de dics de contenció d'inundacions.
- Incrementar les zones ombrejades del municipi bé de manera natural (arbratge adequat i suficient) o mitjançant sistemes de protecció artificial (tendals).

- Incrementar la capacitat de drenatge i filtració d'aigua al subsòl.
- Millorar els sistemes de control dels vectors infecciosos (mosquits, caparres, mosques, puces i polls).
- Integrar criteris bioclimàtics en l'edificació per a una major resiliència enfront de les temperatures elevades.

FITES DE L'ODS 13

Fita 13.1
Enfortiment de
la resiliència i
adaptació

Fita 13.2
Incorporació del
canvi climàtic
en polítiques,
estratègies i
plans nacionals

Fita 13.3
Millora de
l'educació i
sensibilització
mediambiental

ODS 14 VIDA SUBMARINA

**Conservar i utilitzar
sosteniblement els
oceans, els mars i els
recursos marins.**

La gran majoria de la humanitat depén de la biodiversitat marina i costanera. Els mars i oceans del món, la seua temperatura, composició química, corrents i vida són el motor dels sistemes globals que fan que la Terra siga un lloc habitable per als éssers humans.

La pluja, l'aigua potable, el temps, el clima, els litorals, gran part del nostre menjar i fins i tot l'oxigen de l'aire que respirem els proporciona i

regula la mar. És a dir, la forma en què gestionem l'aigua és vital en el nostre dia a dia i, per això, controlar les activitats contaminants és fonamental.

La contaminació marina, que prové en la seua major part de fonts terrestres, està arribant a nivells alarmants: per cada quilòmetre quadrat d'oceà es troba una mitjana de 13.000 trossos de deixalles plàstiques.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

El Mediterrani, la mar interior més gran del món amb aproximadament 2,5 milions de quilòmetres quadrats, registra també les taxes més elevades de contaminació. Les causes d'aquesta situació són múltiples (abocaments de petroli i residus oliosos, aigües sense depuració prèvia, fems flotants, plàstics, transport marítim...) i les administracions competents i nacions implicades molt diverses.

En general, es considera que la capacitat de les entitats locals per a contribuir a aquest ODS és baixa ja que els municipis no tenen competències sobre la majoria de les fites d'aquest objectiu.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Contaminació
marina per
activitats
realitzades en terra

Protecció dels
ecosistemes
marins

Suport a
la pesca
artesanal

Conservació de
zones costaneres i
marines

Eliminació de la
sobreexplotació i
pesca il·legal

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Evitar i reduir la contaminació marina

- Promoure conjuntament amb les confraries de pescadors i els Sistemes Col·lectius de Responsabilitat Ampliada del Productor (SCRAP) la retirada de residus del fons marí.
- Sumar-se a la campanya Platges sense Fum per a evitar els abocaments de puntes de cigarret i filtres.
- Controlar els abocaments d'aigües residuals que acaben en la mar.
- Posar en valor l'àmbit marí i sensibilitzar a la ciutadania en la importància de la seua conservació.

- Realitzar campanyes de comunicació i sensibilització destinades a posar en valor l'àmbit marí i sensibilitzar a la ciutadania en la importància de la seua conservació.

Plans de contingència davant episodis de contaminació marina

- Disposar d'un pla de contingències davant un succés de contaminació que afecte o pugui afectar l'àmbit territorial d'una entitat local costanera.
- Participar conjuntament amb les administracions competents en simulacres de lluita contra la contaminació marina per combustible en el litoral del municipi.

FITES DE L'ODS 14

Fita 14.1
Prevenió i reducció
de la contaminació
marina

Fita 14.2
Gestió ecosistemes
marins i costaners

Fita 14.3
Minimització de
l'acidificació d'oceans

Fita 14.4
Regulació de l'explotació
pesquera sostenible

Fita 14.5
Conservació zones
costaneres i marines

Fita 14.6
Combatre la pesca
il·legal i excessiva

Fita 14.7
Augment dels
beneficis econòmics
de la pesca sostenible

ODS 15 VIDA D'ECOSISTEMES TERRESTRES

15 VIDA
TERRESTRE

Gestionar sosteniblement els boscos, lluitar contra la desertificació, detindre i invertir la degradació de les terres i detindre la pèrdua de biodiversitat.

La vida humana depén de la terra tant com de l'oceà per al seu manteniment i subsistència. La flora proveeix el 80% de l'alimentació humana i l'agricultura representa un recurs i un mitjà de desenvolupament important.

D'altra banda, els boscos cobreixen el 30% de la superfície terrestre, proveeixen hàbitats crucials a milions d'espècies i són font important d'aire net i aigua. A més, són fonamentals per a combatre el canvi climàtic.

Els boscos constitueixen un element fonamental per al desenvolupament econòmic i social. Problemes ambientals globals, especialment el canvi climàtic i la desertificació exerceixen una pressió addicional sobre els recursos naturals i la biodiversitat terrestre. Una situació que requereix d'una resposta coordinada per a previndre, detindre i revertir la degradació dels ecosistemes de tot el món.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Prevenió
d'incendis
forestals

Gestió forestal
sostenible

Conservació, restabliment i ús sostenible dels ecosistemes terrestres i els ecosistemes interiors d'aigua dolça

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

La superfície forestal de la Província de Castelló és una de les més altes d'Espanya, representant aquesta el 62,75% de la superfície total. Compta a més amb espais de gran valor ecològic dotats d'una rica biodiversitat de fauna i flora (Penyagolosa, Desert de les Palmes, Serra d'Irta, Tinença de Benifassà, Serra d'Espadà, Prat de Cabanes-Torreblanca, Columbretes, la Serra Calderona, la desembocadura del Riu Millars o el Monument Natural del Camí dels Peregrins de Les Useres, entre altres).

Tal com ocorre en el cas de les mars i els oceans, els municipis tenen una limitada capacitat per a actuar sobre aquest ODS quedant aquesta capacitat delimitada a actuacions

en matèria de declaració de Paratges Naturals Municipals, prevenció d'incendis forestals, la gestió sostenible de terrenys forestals municipals, la posada en valor d'espais o al control de determinades activitats que poden tindre un impacte negatiu sobre els ecosistemes.

Finalment, assenyalar que la lluita contra la despoblació de les zones d'interior també té una elevada contribució a aquest ODS ja que el desplaçament de població rural a les ciutats està generant nous reptes en unes superfícies que han sigut, en el passat, intensament gestionades per la població per a l'obtenció de recursos naturals i aliments essencials, i que en poques dècades han passat a estar abandonades.

Desertificació,
regeneració de
terres i sòls
degradats

Biodiversitat,
control d'espècies
exòtiques
invasores

Lluita contra la
caça furtiva

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Protegir, recuperar i posar en valor el patrimoni natural local

- Promoure la declaració de Paratges Naturals Municipals.
- Promoure la declaració i conservació d'arbres monumentals.
- Gestionar i controlar les visites a espais naturals per a evitar la massificació i la superació de la capacitat de càrrega d'aquests espais.
- Recuperar espais degradats i eliminar espècies invasores.
- Ordenar urbanísticament i controlar la implantació d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable.
- Participar en projectes de restauració fluvial.

- Impulsar iniciatives locals de custòdia del territori bé en qualitat de titulars de terrenys o com a entitats de custòdia.
- Realitzar campanyes de divulgació i informació sobre el patrimoni natural local.
- Eliminar abocaments incontrolats.
- Recuperar i millorar xarxes de senderes locals.
- Desenvolupar actuacions d'educació ambiental (dia de l'arbre, dia del planeta, dia del medi ambient).

Prevenició d'incendis forestals

- Elaborar i executar Plans Locals de Prevenició d'Incendis Forestals, Plans Locals de Cremes o Plans tècnics de gestió forestal.

- Posar en marxa plans d'actuacions de millora silvícola.
- Mantindre i millorar depòsits específics de lluita contra incendis.
- Senyalitzar vies d'evacuació i accés a zones boscoses.
- Netejar i adequar els vials de les àrees urbanitzades pròximes a zones boscoses per a assegurar el pas de vehicles de lluita contra incendis.
- Mantindre i senyalitzar les xarxes d'hidrants.

Renaturalització d'espais urbans

- Crear, restaurar i connectar espais naturals, que contribuïsqen a un augment de la biodiversitat i a la

seua conservació: anells verds, boscos, espais naturals oberts, espais agrícoles i àrees blaves.

- Alliberar espai públic, àrees abandonades i àrees de trànsit rodat per a la seua renaturalització.
- Crear horts urbans, desenvolupament d'espais verds en la via pública i senderes per als vianants, instal·lació de paviments filtrants i drenatges sostenibles, jardins de pluja i parcs inundables.
- Desenvolupar accions de renaturalització i foment de la biodiversitat autòctona, millora de la nidificació, prevenció i reducció de les espècies exòtiques invasores i suport a la conservació dels pol·linitzadors.

FITES DE L'ODS 15

Fita 15.1
Assegurar la
Conservació i ús
sostenibles dels
ecosistemes

Fita 15.2
Gestió sostenible de
boscos

Fita 15.3
Lluita contra la
desertificació

Fita 15.4
Assegurar la
conservació ecosiste-
mes muntanyencs

Fita 15.5
Mesures contra la
degradació i pèrdua de
biodiversitat

Fita 15.6
Accés i ús adequat dels
recursos genètics

Fita 15.7
Combatre la caça furtiva i
espècies protegides

Fita 15.8
Prevenició
d'espècies
invasores

Fita 15.9
Integració de plans
sensibles al medi
ambient

ODS 16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

**Promoure societats
justes, pacífiques i
inclusives.**

Promoure societats pacífiques significa facilitar l'accés a la justícia per a tots, donar suport al desenvolupament sostenible i crear institucions responsables, institucions sòlides que rendisquen comptes a la ciutadania i que respecten els drets humans.

A fi d'avançar en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, es necessiten institucions públiques eficaces i inclusives que puguin proporcionar educació i assistència sanitària de qualitat i aplicar polítiques econòmiques justes.

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

Aquest ODS aborda qüestions crucials relacionades amb el bon govern de les entitats locals centrades en la creació d'institucions eficaces i transparents que rendisquen comptes i a garantir l'adopció en tots els nivells de decisions inclusives, participatives i representatives que responguen a les necessitats reals de la ciutadania.

La democràcia representativa no ha de ser l'única via de participació política. Les institucions públiques han d'obrir-se i fomentar altres vies alternatives de participació, algunes d'elles ara senzilles gràcies a les tecnologies de la informació. Molts ajuntaments ja incorporen de manera sistemàtica processos participatius en la planificació local i fan partícip a la ciutadania en el disseny dels seus pressupostos.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Institucions
eficaces
i transparents

Participació ciutadana

Rendició de comptes,
accés a la informació
i la protecció de les
llibertats fonamentals

Reducció de la
violència, el
maltractament
i l'explotació

Eliminació de
la corrupció i
el suborn

Foment de la
cultura de la
pau

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Participació ciutadana

- Potenciar els canals de participació ciutadana (presencials i digitals) en els projectes i actuacions de planificació local.
- Crear espais i grups de debat i participació que involucren a la ciutadania en la presa de decisió a nivell local.
- Impulsar processos de pressupostos participatius.

Transparència, rendició de comptes i accés a la informació

- Crear i dinamitzar consells sectorials: Consell Econòmic i Social, Consell Agrícola, Consell de Joventut i

Infància, Consell de la Dona, Consell de Medi Ambient, Consell d'Acció Social, etc.

- Elaborar un Pla de Mandat que permeti el seguiment i monitoratge dels compromisos de l'administració local.
- Oferir de manera oberta informació sobre contractació pública local.
- Incorporar en la web municipal una secció sobre Govern Obert i Transparència.
- Garantir i facilitar l'accés a la informació.
- Posar en marxa una bústia ètica i de bon govern a la disposició de la ciutadania i del personal de l'ajuntament.

- Desenvolupar canals d'informació efectius i accessibles a tota la ciutadania.

Convivència i seguretat ciutadana

- Assegurar que els cossos de seguretat puguin desenvolupar una labor efectiva.
- Garantir un entorn urbà agradable i segur per a tota la ciutadania.
- Posar en valor la diversitat cultural i promoure polítiques de convivència dirigides a persones migrants que creen espais de participació.

FITES DE L'ODS 16

Fita 16.1
Reducció de totes les
formes de violència

Fita 16.2
Erradicació del
maltractament, tracta
i explotació infantil

Fita 16.3
Promoció de l'Estat de
Dret i accés a justícia

Fita 16.4
Reducció dels
corrents financers i
d'armes il·lícites

Fita 16.5
Reducció de la
corrupció i suborn

Fita 16.6
Creació d'institucions
eficaces i transparents

Fita 16.7
Foment de la participa-
ció ciutadana

Fita 16.8
Enfortiment de la
participació de països en
desenvolupament en
organismes internacionals

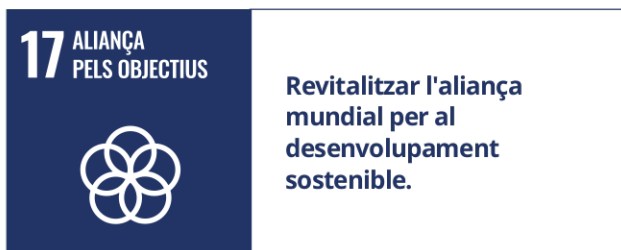
Fita 16.9
Proporció d'identitat
jurídica i registre de
naixements

Fita 16.10
Accés a informació i
llibertats fonamentals

ODS 17 ALIANCES PER A ACONSEGUIR ELS OBJECTIUS DE L'AGENDA 2030

El compromís a favor d'aliances mundials i la cooperació és l'únic camí pel qual els Objectius de Desenvolupament Sostenible es poden aconseguir.

Perquè una agenda de desenvolupament sostenible siga eficaç es necessiten aliances entre els governs, la societat civil, la comunitat científica,

el món acadèmic i el sector privat. Aquestes aliances es construeixen sobre la base de principis i valors, una visió compartida i objectius comuns que atorguen prioritat a les persones i al planeta, i són necessàries a nivell mundial, regional, nacional i local.

FITES I ASPECTES QUE ABORDA D'INTERÉS PER A L'ÀMBIT LOCAL

Prestació de suport internacional als països en desenvolupament: assistència i cooperació al desenvolupament

EN QUINA MESURA ES POT CONTRIBUIR A COMPLIR LES FITES DE L'ODS DES DELS MUNICIPIIS DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ?

La finalitat principal de l'ODS 17 és millorar la cooperació i generar aliances. Especialment, la Nord-Sud i Sud-Sud, promovent el comerç internacional i ajudant als països en desenvolupament perquè augmenten les seues exportacions en el marc d'un sistema de comerç universal equitatiu que siga just, obert i beneficie a tots. Es tracta per tant d'un conjunt de fites que excedeixen la capacitat de les entitats locals.

No obstant això, l'àmbit municipal també ofereix un espai per a la generació d'aliances locals o per a l'impuls de la cooperació internacional.

PROPOSTA DE LÍNIES D'ACTUACIÓ I MESURES PER A CONTRIBUIR AL COMPLIMENT DE L'ODS

Aliances

- Constitució d'una aliança per al compliment de les fites de l'Agenda 2030 amb participació del teixit associatiu local i entitats privades.
- Adhesió a xarxes nacionals de municipis, per exemple, la Xarxa d'Entitats Locals per a l'Agenda 2030 de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP).
- Constituir un Consell Municipal de Pau, Solidaritat i Cooperació.

Assistència i cooperació al desenvolupament

- Promocionar accions de cooperació internacional per al desenvolupament amb el 0,7% dels ingressos municipals
- Fomentar intercanvis culturals i cooperatius i els valors de la solidaritat.

FITES DE L'ODS 17

Fita 17.1
Moblització de recursos
domèstics per a recaptació
fiscal

Fita 17.2
Compliment del 0,7%

Fita 17.3
Moblització de recursos
financers addicionals

Fita 17.4
Reestructuració del deute

Fita 17.5
Promoció d'inversions en
països menys avançats

Fita 17.6
Millora del traspàs de
tecnologia

Fita 17.7
Promoció de tecnologies
ecològicament racionals

Fita 17.8
Creació d'un banc de
tecnologia

Fita 17.9
Reforç de capacitats
d'implementació ODS

Fita 17.10
Promoció del comerç
multilateral universal

Fita 17.11
Augment de les
exportacions de països
en desenvolupament

Fita 17.12
Accés a mercat per a
països en desenvolupament

Fita 17.13
Augment de l'estabilitat
macroeconòmica mundial

Fita 17.14
Millora de la coherència
de polítiques

Fita 17.15
Respecte a la Sobirania nacional

Fita 17.16
Millorar l'Aliança Mundial per al
desenvolupament sostenible

Fita 17.17
Foment d'aliances
públic-privades

Fita 17.18
Creació de capacitat estadística

Fita 17.19
Promoció d'indicadors que
vagen més enllà del PIB

.04

AVALUACIÓ I SEGUIMENT:

PROPOSTA D'INDICADORS PER A MESURAR LA CONTRIBUCIÓ A LES FITES DEFINIDES EN ELS ODS

04. AVALUACIÓ I SEGUIMENT: PROPOSTA D'INDICADORS PER A MESURAR LA CONTRIBUCIÓ A LES FITES DEFINIDES EN ELS ODS

Aquest capítol ofereix una bateria d'indicadors per a facilitar a les entitats locals l'avaluació, seguiment i control dels avanços efectuats per a aconseguir les fites establertes en els ODS.

El mesurament del progrés en els ODS suposa per als municipis una eina molt important, perquè permet a cada municipi tindre un punt de referència dels seus avanços en relació amb els Objectius.

Una circumstància habitual en els àmbits locals és la impossibilitat de disposar d'una estadística oficial periòdica, però és possible, en aquest cas, la construcció d'indicadors específics adaptats a la disponibilitat de dades. En qualsevol cas, el llistat d'indicadors que s'ofereix a continuació és referencial i pot ser adaptat a les diverses realitats locals.

La taula d'indicadors ofereix així mateix valors referencials basats en recomanacions d'organismes nacionals i internacionals o en estadística autonòmica i nacional per a determinar la situació del municipi respecte a valors ideals o la situació del conjunt de la Comunitat Valenciana o Espanya.

ODS 1 FI DE LA POBRESA

POSAR FI A LA POBRESA EN TOTES LES
SEUES FORMES I A TOT EL MÓN

INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Renda disponible mitjana per declarant d'IRPF	€ / any	Renda disponible mitjana CV 20.516 € (AEAT, 2018)
Percentatge de xiquets en risc de pobresa	%	Taxa de risc de pobresa infantil: - Severa: 5% - Alta: 14,1% - Moderada: 27,4% (Enquesta de condicions de vida, INE, 2020)
Percentatge de majors de 65 anys en risc de pobresa	%	Població de 65 o més anys en risc de pobresa: 18,8% (Enquesta de condicions de vida, INE, 2020)
Percentatge de llars amb manca material severa	%	Percentatge de població en situació de manca material severa: 7% (Enquesta de condicions de vida, INE, 2020)
Taxa d'esforç per al lloguer d'habitatge	% d'ingressos dedicats al lloguer	Taxa d'esforç màxima recomanada: 35%
Taxa d'esforç per a la compra d'habitatge	Mitjana d'anys que una família tardarà a pagar un pis o casa si destina tots els seus ingressos	Taxa d'esforç CV: 5,5 anys (Banc d'Espanya, 2021)
Pressupost dedicat a serveis socials i promoció social	%	% de despesa dels ajuntaments dedicada a protecció i promoció social CV: 10,6% % de despesa dels ajuntaments dedicada a protecció i promoció social Província de Castelló: 11,8% (Ministeri de Política Territorial i Funció Pública, 2020)
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència d'un Pla Municipal d'Inclusió i Cohesió Social	SÍ / NO	
Existència d'un Pla Municipal d'Habitatge / Pla d'Habitatge Local	SÍ / NO	

ODS 2 FAM ZERO			POSAR FI A LA FAM, ACONSEGUIR LA SEGURETAT ALIMENTÀRIA I LA MILLORA DE LA NUTRICIÓ I PROMOURE L'AGRICULTURA SOSTENIBLE
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA	
Percentatge de la renda familiar destinada a alimentació	%	% de despesa en alimentació Espanya: 16,96% (INE, 2020)	
Superfície agrària del municipi	%	Valor mitjà municipis menys de 5.000 hab.: 38,7% Valor mitjà municipis entre 5.000 i 20.000 hab.: 37,4% Valor mitjà municipis entre 20.000 i 50.000 hab.: 33,5% (Agenda Urbana Espanyola, 2021)	
Superfície d'agricultura sostenible respecte als totals	%	Espanya: 9,66% CV: 19,61% (INE, 2019)	
Superfície agropecuària acollida a certificació d'origen o qualitat especials	Ha.	Indicador quantitatiu	
Superfície d'horts d'autoconsum ciutadà	%	% d'horts familiars sobre la superfície agrària total en la CV: 1,71% (Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, 2020)	
Superfície de cultius intensius respecte al total de la superfície agrícola	%	% de terres de cultiu de regadiu a la Província de Castelló: 35,5% (Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, 2020)	
INDICADORS QUALITATIUS			
Existència d'un Pla Municipal de Seguretat Alimentària i Nutricional	SÍ / NO		
Existència d'un banc de llavors	SÍ / NO		

ODS 3 SALUT I BENESTAR			GARANTIR UNA VIDA SANA I PROMOURE EL BENESTAR PER A TOTS EN TOTES LES EDATS
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA	
Percentatge de la despesa en sanitat / salut respecte al total de despeses	%	% de despesa en sanitat Espanya: 16,96% (INE, 2020)	
Unitats de centres d'atenció primària per unitat de població	Nombre de centres per cada 100 habitants	Nombre de centres per cada 100 habitants en la CV: 0,017 (Ministeri de Sanitat 2019)	
Distància efectiva mitjana de la població a centres d'atenció primària	Metres	Indicador quantitatiu	
Distància efectiva mitjana de la població a serveis mèdics especialitzats	Metres	Indicador quantitatiu	
Distància efectiva mitjana de la població a serveis d'urgència	Metres	Indicador quantitatiu	
Taxa de personal mèdic d'atenció primària	Nombre de metges per cada 100 habitants	Taxa Espanya: 0,078 Taxa CV: 0,079 (Sistema d'Informació d'Atenció Primària, 2021)	
Taxa de personal mèdic en atenció especialitzada	Nombre de metges per cada 100 habitants	Taxa Espanya: 0,197 Taxa CV: 0,189 (Sistema d'Informació d'Atenció Primària, 2021)	
Taxa de mortalitat infantil	Mortalitat infantil per cada 100 nascuts vius	Taxa Espanya: 0,271 Taxa CV: 0,214 (Sistema d'Informació d'Atenció Primària, 2021)	
Taxa d'embarassos adolescents	%	Taxa d'embaràs adolescent a Espanya (menors de 20 anys): 1,9% (INE, 2019)	
Places en serveis socials de majors en relació amb població major	Nombre de places per cada 100 habitants majors de 65 anys	Nombre de places per cada 100 persones majors de 65 anys: 5 (Recomanació Organització Mundial de la Salut)	
Superfície d'ús esportiu en relació amb la població	m² per habitant	Indicador quantitatiu	
% Despesa sanitària	%	% en despesa sanitària PIB Espanya: 6,5% (Ministeri de Sanitat 2019)	
INDICADORS QUALITATIUS			
Existència de Pla Municipal de Salut	SÍ / NO		

ODS 4 EDUCACIÓ DE QUALITAT		GARANTIR UNA EDUCACIÓ INCLUSIVA, EQUITATIVA I DE QUALITAT I PROMOURRE OPORTUNITATS D'APRENENTATGE DURANT TOTA LA VIDA PER A TOTS
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Percentatge de població amb nivell de formació inferior a primària (homes i dones)	%	% CV: 10,5% % CV homes: 8,6% % CV dones: 12,3% (Cens de població i habitatges, 2011)
Percentatge de formació amb estudis primaris (homes i dones)	%	% CV: 15,1% % CV homes: 15% % CV dones: 15,1% (Cens de població i habitatges, 2011)
Percentatge de població amb estudis mitjans (homes i dones)	%	% CV: 56,7% % CV homes: 59,6% % CV dones: 53,8% (Cens de població i habitatges, 2011)
Percentatge de població amb estudis superiors (homes i dones)	%	% CV: 17,8% % CV homes: 16,8% % CV dones: 18,8% (Cens de població i habitatges, 2011)
Nombre de places educati- ves per nivell d'estudis	Nombre de places Educació Primària Nombre de places Educació Secundària	Indicador quantitatiu
Temps mitjà de desplaça- ment diari als centres educatius	Minuts	% de població en habitatges familiars que cursa algun tipus d'estudi segons el temps de desplaçament per a anar al lloc d'estudi CV: Menys de 10 minuts: 46,2% Entre 10 i 19 minuts: 31,3% Entre 20 i 29 minuts: 11,9% Entre 30 i 44 minuts: 6% Entre 45 i 59 minuts: 2,7% Entre 1 hora i hora i mitja: 1,5% Més d'hora i mitja: 0,4% (Cens de població i habitatge, INE, 2011)
Escolarització xiquets 0-4 anys	Proporció de xiquets de 0-4 anys en guarderies sobre la població de 0-4 anys	% de xiquet/es de 0-4 anys en guarderies sobre la població de 0-4 anys (Castelló de la Plana): 62,5% (INE, 2020)
Pressupost dedicat a educació i cultura	€ per càpita	Despesa liquidada en cultura en municipis de la CV: 57,96 € / habitant (Ministeri d'Educació, Cultura i Esport. Estadística de Finançament i Despesa Pública en Cultura, 2018)
Coneixement del valencià	% de població que entén i parla valencià	% CV: 58,35% (Cens de població i habitatges, 2011)

INDICADORS QUALITATIUS	
Existència d'un Pla Educatiu Municipal	SÍ / NO
Existència de Pla Municipal d'Infància i Adolescència	SÍ / NO
Existència d'un Pla Local per a la prevenció i reducció de l'absentisme escolar	SÍ / NO
Existència de l'aula d'acolliment de l'alumne immigrant	SÍ / NO

ODS 5 IGUALTAT DE GÈNERE			ACONSEGUIR LA IGUALTAT ENTRE ELS GÈNERES I EMPODERAR A TOTES LES DONES I LES XIQUETES		
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA			
Bretxa de gènere en la taxa de desocupació	Taxa d'atur de dones - homes	Bretxa UE: 0,5 Bretxa Espanya: 3,5 (INE, 2020)			
Taxa d'atur femení	%	Taxa d'atur femení Espanya: 16,36% Taxa d'atur femení CV: 18,54% (INE, Tercer trimestre 2021)			
Renda mitjana de la població femenina en relació amb la masculina	Renda mitjana de dones/homes	Espanya: 97,8% (INE, 2020)			
Percentatge de titulades mitjanes i superiors respecte a titulacions de tots dos sexes	%	CV: 49% (Cens de població i habitatges, 2011)			
Percentatge de dones en la Corporació Municipal	% de dones	% de dones en incorporació municipal CV: 40,06% (Institut de la Dona, 2015)			
Denúncies de violència de gènere en relació amb la població	Nombre de denúncies per cada 100 habitants	Nombre de denúncies per cada 100 habitants CV: 4,9 (Consell General del Poder Judicial, 2021)			
Pressupost destinat a polítiques d'igualtat	€	Indicador quantitatiu			
INDICADORS QUALITATIUS					
Existència d'un Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes	SÍ / NO				
Existència d'un Pla d'Igualtat en l'entitat local	SÍ / NO				
Existència d'un Pla de municipal contra la violència de gènere	SÍ / NO				
Existència de serveis específics d'atenció a la dona	SÍ / NO				

ODS 6 AIGUA NETA I SANEJAMENT			GARANTIR LA DISPONIBILITAT I LA GESTIÓ SOSTENIBLE DE L'AIGUA I EL SANEJAMENT PER A TOTES LES PERSONES		
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA			
Pèrdues de la xarxa de distribució d'aigua	%	Pèrdues xarxa aigua Espanya: 24,7% Pèrdues xarxa aigua CV: 26,4% (Estadística sobre el subministrament i sanejament de l'aigua, INE, 2018)			
Proporció de la població que utilitza serveis de subministrament d'aigua potable sense riscos	%	Espanya: 84,2% (Estadística sobre el subministrament i sanejament de l'aigua, INE, 2018)			
Demanda total d'aigua del municipi (subministrament d'aigua de xarxa en alta)	m³ / habitant / any	Subministrament d'aigua a llars Espanya: 48,5 m³ / habitant / any Subministrament d'aigua a llars CV: 65,1 m³ / habitant / any (Estadística sobre el subministrament i sanejament de l'aigua, INE, 2018)			
Percentatge de la superfície urbana atesa per sistemes de clavegueram separatius	%	Indicador quantitatiu			
Proporció d'habitatges del municipi connectades a la xarxa de sanejament	%	Indicador quantitatiu Font: Enquesta d'infraestructures i equipaments locals			
Proporció d'aigües residuals tractades de manera adequada	%	Espanya: 81,25% (Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, 2016)			
Grau de reutilització de les aigües depurades procedents de depuradores municipals	%	% d'aigües residuals reutilitzades Espanya: 11,2% % d'aigües residuals reutilitzades CV: 42,7% (Estadística sobre el subministrament i sanejament de l'aigua, INE, 2018)			
Caracterització química dels efluentes de l'EDAR, especialment nitrogen, fòsfor i demanda biològica d'oxigen		Indicador quantitatiu Font: EPSAR			
Preu de l'aigua de consum humà	€ / m³	Preu aigua Espanya: 1,90 €/m³ (Associació Espanyola de Proveïments d'Aigua i Sanejament, 2020)			
INDICADORS QUALITATIUS					
Existència d'un pla de gestió / pla director de l'aigua o instrument equivalent	SÍ / NO				

ODS 7 ENERGIA ASSEQUIBLE I NO CONTAMINANT			GARANTIR L'ACCÉS A UNA ENERGIA ASSEQUIBLE, SEGURA, SOSTENIBLE I MODERNA PER A TOTES LES PERSONES
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA	
Proporció de la població que té accés a l'electricitat	%	Indicador quantitatiu	
Percentatge de població en risc de pobresa energètica	%	Espanya: 10,6% (INE, 2020)	
Percentatge de població amb accés a gas	%	Indicador quantitatiu	
Percentatge d'energia elèctrica renovable consumida respecte al total d'energia consumida	%	Demanda d'energia final CV procedent de renovables: 25% (IVACE, 2018)	
Producció municipal d'energia elèctrica renovable respecte al consum total	%	Indicador quantitatiu	
Percentatge de superfícies de teulades i terrats amb instal·lacions de producció pròpia d'energia solar	%	Indicador quantitatiu	
Consum domèstic d'energia elèctrica per habitant i any	MWh/habitant/any	CV: 0,168 MWh/habitant / any (IVACE, 2020)	
Consum energètic total de l'administració local per càpita	MWh/habitant/any	CV: 0,049 MWh/habitant / any (IVACE, 2020)	
Consum energètic en enllumenat públic	MWh/habitant/any	Indicador quantitatiu	
Consum energètic total del municipi per càpita	MWh/habitant/any	CV: 0,428 MWh/habitant / any (IVACE, 2020)	
INDICADORS QUALITATIUS			
Existència d'auditoria energètica municipal	SÍ / NO		

ODS 8 TREBALL DECENT I CREIXEMENT ECONÒMIC			PROMOURE EL CREIXEMENT ECONÒMIC SOSTINGUT, INCLUSIU I SOSTENIBLE, L'OCCUPACIÓ PLENA I PRODUCTIVA I EL TREBALL DECENT PER A TOTES LES PERSONES
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA	
Accidentalitat Laboral	%		
Taxa de desocupació	%	Taxa de desocupació Espanya: 15,53% Taxa de desocupació CV: 16,19% (INE, 2020)	
Taxa de desocupació juvenil (menors de 25 anys)	%	Taxa de desocupació juvenil Espanya: 38,4% (INE, 2020)	
Taxa de desocupació majors 55 anys	%	Taxa de desocupació majors Espanya: 12% (INE, 2020)	
Taxa de desocupació de llarga duració (més d'un any en situació de desocupació)	%	Taxa d'atur de llarga duració homes Espanya: 4,1% Taxa d'atur de llarga duració dones Espanya: 6,1% (INE, 2020)	
Taxa de desocupació de persones amb diversitat funcional	%	% Espanya: 23,9% % Espanya: 20,27% (INE, 2020)	
% de persones amb diversitat funcional en plantilla ajuntament	%	Indicador quantitatiu	
% de joves que no estudien ni treballen	%	% Espanya: 13,88% (INE, 2020)	
Percentatge de contractació fixa respecte a la total	%	% C. Fixa Espanya: 74% % C. Fixa CV: 71,2% (INE, 2021)	
Taxa d'activitat homes	%	Taxa activitat Espanya: 64,31% Taxa d'activitat Prov. Castelló: 62,48% (INE, 2021)"	
Taxa d'activitat dones	%	Taxa activitat Espanya: 54,25% Taxa d'activitat Prov. Castelló: 52,91% (INE, 2021)	
Generació d'empreses. Saldo net d'establiments	Nombre d'establiments empresarials (persona física i persona jurídica) actius per cada 100 habitants	Nombre d'establiments empresarials (persona física i persona jurídica) actius CV per cada 100 habitants: 7,44 (INE, 2020)	
Oferta comercial. Nombre de comerços minoristes	Nre.	Indicador quantitatiu	
INDICADORS QUALITATIUS			
Existència de Plans locals d'Integració Social-Laboral	SÍ / NO		
Existència d'un Pla Estratègic de Turisme	SÍ / NO		

ODS 9 INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES			CONSTRUIR INFRAESTRUCTURES RESILIENTS, PROMOURE LA INDUSTRIALITZACIÓ SOSTENIBLE I FOMENTAR LA INNOVACIÓ
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA	
Comunicacions de fibra òptica	% d'empreses amb accés a fibra òptica	% d'empreses que si consideren suficient la velocitat de les seues connexions fixes a Internet Espanya: 92,99% (Enquesta d'ús de TIC i Comerç Electrònic en empreses, INE, 2017)	
Grau d'implantació d'instruments de gestió mediambiental en empreses	%	Indicador quantitatiu	
Nombre de punts de recàrrega vehicles elèctrics	Nre.	Indicador quantitatiu	
Proporció de la població coberta amb xarxes mòbils d'Evolució a llarg termini (LTE) (4G)	%	% Espanya: 99,5% (INE, 2019)	
INDICADORS QUALITATIUS			
Existència de Plans de millora de l'economia i competitivitat local (Comercial, Industrial, ...)	SÍ / NO		
Existència d'un Pla de Mobilitat Sostenible per a àrees industrials	SÍ / NO		

ODS 10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS		REDUIR LA DESIGUALTAT EN I ENTRE ELS PAÏSOS
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Ràtio de dependència per edat	% Població entre 0-19 + Majors de 65 / Població entre 20-64 anys	Taxa de dependència CV: 53,8% (INE, 2020)
Percentatge de la renda (bruta o neta) respecte a la mitjana de la província, comunitat autònoma o nacional	% Indicador de la desigualtat del territori respecte al territori més ampli del que forma part	Font: Portal estadístic de la Generalitat Valenciana
Taxa d'immigració	% de població immigrant	Taxa d'immigració CV: 14,9% (INE, 2020)
Parc d'habitatge tutelat	Nre.	Indicador quantitatiu
Parc d'habitatge social	Nre.	Indicador quantitatiu
Nombre d'habitatges subjectes a règims de protecció	Nre.	Indicador quantitatiu
Nombre de persones beneficiàries de programes d'habitatge	Nre.	Indicador quantitatiu
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència d'un Pla Municipal d'Inclusió i Cohesió Social	SÍ / NO	
Existència d'un Pla Municipal d'Habitatge / Pla d'Habitatge Local	SÍ / NO	

ODS 11 FAM ZERO

ACONSEGUIR QUE LES CIUTATS SIGUEN MÉS INCLUSIVES,
SEGURES, RESILIENTS I SOSTENIBLES

INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Superfície de cobertura artificial	%	Valor mitjà municipis menys de 5.000 hab.: 0,4% Valor mitjà municipis entre 5.000 i 20.000 hab.: 0,5% Valor mitjà municipis entre 20.000 i 50.000 hab.: 10,5% (Agenda Urbana Espanyola, 2021)
Superfície de sòl no urbanitzable	%	Valor mitjà municipis menys de 5.000 hab.: 85,4% Valor mitjà municipis entre 5.000 i 20.000 hab.: 91,7% Valor mitjà municipis entre 20.000 i 50.000 hab.: 85,6% (Agenda Urbana Espanyola, 2021)
Superfície de parcs i zones verdes en relació amb la població	m ² per habitant	Llindar mínim recomanat per l'OMS: 9 m ² / habitant (Recomanació Organització Mundial de la Salut)
Percentatge de transport públic en desplaçaments no motoritzats al lloc de treball	%	% CV: 13,6% % Província de Castelló: 18,9% (Cens de població i habitatge, INE, 2011)
Percentatge de transport públic en desplaçaments al lloc de treball	%	% CV: 11,5% % Província de Castelló: 7,1% (Cens de població i habitatge, INE, 2011)
Temps mitjà de desplaçament al treball	Minuts	% de població en habitatges familiars segons el temps de desplaçament per a anar al lloc de treball CV: Menys de 10 minuts: 28,1% Entre 10 i 19 minuts: 35,5% Entre 20 i 29 minuts: 20,9% Entre 30 i 44 minuts: 9,8% Entre 45 i 59 minuts: 3,5% Entre 1 hora i hora i mitja: 1,7% Més d'hora i mitja: 0,6% (Cens de població i habitatge, INE, 2011)
Accessibilitat a edificis públics	% d'edificis públics que són accessibles	Indicador quantitatiu
Proporció de persones que en el seu habitatge pateixen problemes de sorolls procedents del veïnat o de l'exterior	%	Espanya: 21,9% CV: 26% (INE, 2020)
Total de despeses per càpita destinades a la preservació, protecció i conservació de tot el patrimoni cultural per part dels governs locals	€ / habitants	Espanya: 12,37 € per habitant (Ministeri de Cultura i Esport), 2018)

INDICADORS QUALITATIUS	
Existència d'un Pla Municipal d'Accessibilitat	SÍ / NO
Existència d'un Pla de Regeneració Urbana	SÍ / NO
Existència d'un Pla de Mobilitat Sostenible (PMUS)	SÍ / NO
Existència d'un Pla Acústic Municipal (PAM)	SÍ / NO

ODS 12 PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLE

GARANTIR MODALITATS DE
CONSUM I PRODUCCIÓ
SOSTENIBLES

INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Generació de residus domèstics	kg/any/hab	Espanya: 1,33 kg/any/hab CV: 1,40 kg/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Proporció de residus municipals reciclats en relació al total de residus municipals generats i tractats	%	Espanya: 35% CV: 50,6% (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Reciclatge de paper i cartó	Quantitat d'envasos de paper i cartó recollits per habitant a l'any kg/any/hab	CV: 11,5 kg/any/hab Província de Castelló: 10,4 kg/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Nombre de contenidors de paper i cartó	Nre. de contenidors per cada 100 habitants	CV: 0,37 contenidors/any/hab Província de Castelló: 0,42 contenidors/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Reciclatge d'envasos lleugers	Quantitat d'envasos lleugers recollits (envasos de plàstic, envasos de metall i bricks) per habitant i any	CV: 9,3 kg/any/hab Província de Castelló: 7,4 kg/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Nombre de contenidors d'envasos lleugers	Nre. de contenidors per cada 100 habitants	CV: 0,39 contenidors/any/hab Província de Castelló: 0,41 contenidors/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Reciclatge de vidre	Quantitat de vidre recollit per habitant a l'any kg/any/hab	CV: 16,7 kg/any/hab Província de Castelló: 12,7 kg/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Nombre de contenidors de vidre	Nre. de contenidors per cada 1.000 habitants	CV: 0,48 contenidors/any/hab Província de Castelló: 0,52 contenidors/any/hab (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2017)
Empreses turístiques amb certificat de qualitat	Nre.	Indicador quantitatiu
% personal entitat local teletreball	%	Indicador quantitatiu

GUIA PRÀCTICA PER A L'APLICACIÓ DELS OBJECTIUS
DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE EN ELS MUNICIPIS
DE LA PROVÍNCIA DE CASTELLÓ

■ 50

INDICADORS QUALITATIUS	
Existència d'un Pla Local de Residus	SÍ / NO
Existència de programes de compostatge domèstic / comunitari	SÍ / NO

ODS 13 ACCIÓ PEL CLIMA		ADOPTAR MESURES URGENTS PER A COMBATRE EL CANVI CLIMÀTIC I ELS SEUS EFECTES
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Emissions de gasos d'efecte d'hivernacle del municipi per habitant i any	Tn CO ₂ / hab / any	Espanya: 6,86 Tn CO ₂ / hab / any CV: 5,03 Tn CO ₂ / hab / any (INE, 2019)
Emissions de GEI del parc mòbil municipal	Tn CO ₂ / any	Indicador quantitatiu
Emissions de GEI de l'enllumenat públic conjunt	Tn CO ₂ / any	Indicador quantitatiu
Nombre de dies en què se superen els límits de qualitat de l'aire	Nre. de dies	Font: Xarxa Valenciana de Vigilància i Control de la Contaminació Atmosfèrica
% d'edificis municipals amb auditoria energètica	%	Indicador quantitatiu
% de superfície d'edificis públics amb mesures d'eficiència energètica	%	Indicador quantitatiu
% d'enllumenat públic amb mesures d'eficiència energètica (LED)	%	Indicador quantitatiu
Potència instal·lada de EERR en edificis municipals	kW	Indicador quantitatiu
Grau d'autoprovèiment municipal amb EERR	%	Indicador quantitatiu
% de flota municipal amb motors híbrids o elèctrics	%	Indicador quantitatiu
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència d'un Pla d'Acció per al Clima i l'Energia Sostenible (PACES)	SÍ / NO	

ODS 14 VIDA SUBMARINA		CONSERVAR I UTILITZAR SOSTENIBLEMENT ELS OCEANS, ELS MARS I ELS RECURSOS MARINS
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Percentatge de primera línia de costa urbanitzada	%	Urbanització de la línia de costa franja 0-500 metres: 67% (Observatori Sostenibilitat, 2011)
Percentatge de línia de costa protegida en fase terrestre	%	Indicador quantitatiu
Percentatge de línia de costa protegida en fase marina	%	Indicador quantitatiu
Emissions d'efluents municipals a través d'emissaris a aigües marines	m ³	Indicador quantitatiu
Pressupost en campanyes de comunicació i sensibilització destinada a posar en valor l'àmbit marí	€ / Habitants	Indicador quantitatiu
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència d'un Pla Local d'Emergència de Platges	SÍ / NO	

GESTIONAR SOSTENIBLEMENT ELS BOSCOS, LLUITAR CONTRA LA DESERTIFICACIÓ, DETINDRE I INVERTIR LA DEGRADACIÓ DE LES TERRES I DETINDRE LA PÈRDUA DE BIODIVERSITAT		
ODS 15 VIDA D'ECOSISTEMES TERRESTRES		
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Zones forestals	% de zones forestals	Valor mitjà municipis menys de 5.000 hab.: 55,3% Valor mitjà municipis entre 5.000 i 20.000 hab.: 41,9% Valor mitjà municipis entre 20.000 i 50.000 hab.: 35,5% (Agenda Urbana Espanyola, 2021)
Superfície forestal amb instrument vigent de planificació de la gestió forestal sostenible	%	Espanya: 19,76% CV: 10,99% (Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, 2019)
Percentatge de superfície d'espais naturals protegits (ENP) respecte a la superfície total	% del total del terme municipal	Superfície protegida Província de Castelló: 45,6% (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2021)
Percentatge de superfície d'hàbitats naturals catalogats en la Directiva 92/43 CEE	% (ZEPA LIC y ZEC)	Superfície Província de Castelló: 35,7% (Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, 2021)
Micro reserves de flora de la municipal	Nombre de micro reserves	Indicador quantitatiu
Inversió municipal en protecció de la biodiversitat	€	Indicador quantitatiu
Inversió municipal en projectes de restauració ecològica	€	Indicador quantitatiu
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència de Plans específics per a la conservació, millora i posada en valor del patrimoni natural i paisatgístic	SÍ / NO	
Existència d'un Pla Local de Prevenció d'Incendis Forestals	SÍ / NO	
Existència d'un Pla Local de Cremes	SÍ / NO	

PROMOURE SOCIETATS JUSTES, PACÍFIQUES I INCLUSIVES		
ODS 16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES		
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CÀLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
% de pressupost municipal assignat a través de processos de pressupostos participatius	%	Indicador quantitatiu
Nombre de processos participatius impulsats	Nre.	Indicador quantitatiu
Homicidis i assassinats	Nre. d'homicidis dolosos i assassinats	0,00071 casos per cada 100 habitants (INE, 2020)
Proporció de la població que se sent segura en caminar sola en la seua zona de residència	%	Espanya 78,3% CV: 78,2% (INE, 2013)
Processos oberts per corrupció en l'entitat local	Nre. de processos oberts per corrupció	Indicador quantitatiu
Participació electoral	%	Participació electoral eleccions locals CV: 64,56% Participació electoral eleccions locals Província de Castelló: 66,67% (Ministeri de l'Interior, 2019)
INDICADORS QUALITATIUS		
Existència d'un procés de pressupostos participatius	SÍ / NO	
Existència d'un pla de participació local	SÍ / NO	

ODS 17 ALIANCES PER A ACONSEGUIR ELS OBJECTIUS DE L'AGENDA 2030		REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
INDICADORS QUANTITATIUS	UNITAT DE CàLCUL	VALORS DE REFERÈNCIA
Pressupost municipal destinat a cooperació internacional per al desenvolupament	€ per habitant	Recomanació ONU: 0,7%
Nombre de xarxes i aliances en les quals participa el municipi relacionades amb el desenvolupament sostenible	Nre. de xarxes i aliances	Indicador quantitatiu
Solidesa i autonomia de l'entitat municipal	Ingressos fiscals per càpita	Ingressos fiscals per habitant (≤ 5.000 hab.): 621,85 € / hab. Ingressos fiscals per habitant (De 5.001 a 20.000 hab.): 614,18 € / hab. Ingressos fiscals per habitant (De 20.001 a 50.000 hab): 639,38 € / hab. Font: Ministeri d'Hisenda i Funció Pública, 2019
INDICADORS QUALITATIUS		
Pertinença a la Xarxa d'Entitats Locals per a l'Agenda 2030	SÍ / NO	

.05

DIPUTACIÓ
D
CASTELLÓ

MÉS INFORMACIÓ

05. MÉS INFORMACIÓ

DIPUTACIÓ DE CASTELLÓ
<https://www.dipcas.es/va/>

NACIONS UNIDES _ OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

MINISTERI D'AFERS EXTERIORS _ PLA D'ACCIÓ PER A LA IMPLEMENTACIÓ DE
L'AGENDA 2030
<http://www.exteriores.gob.es>

XARXA D'ENTITATS LOCALS PER A L'AGENDA 2030
<http://www.femp.es/>

XARXA ESPANYOLA PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
<https://reds-sdsn.es/>

XARXA ESPANYOLA DE CIUTATS SALUDABLES
<http://recs.es/>

XARXA ESTATAL DE CIUTATS EDUCADORES (RECE)
<https://www.edcities.org/rece/>

XARXA ESPANYOLA DE CIUTATS PEL CLIMA
<https://www.redciudadesclima.es/>

PACTE DE LES ALCALDIES PER AL CLIMA I L'ENERGIA
<https://www.pactodelosalcaldes.eu/es/>

PACTE VERD EUROPEU
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_es

COORDINADORA VALENCIANA DE ONGD
<https://www.cvongd.org/es/>

AGÈNCIA ESPANYOLA DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL (AECID)
<https://www.aecid.es>

Edita: **Diputació de Castelló**
Disseny: **Instituto Imedes SL**
Imprimeix: **Servei Gràfic i Digital
de la Diputació de Castelló**
Dipòsit Legal: **CS 15-202**

| 200 ANIVERSARI
1822-2022

